

བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་སློབ་མང་གི་གནས་སྟངས།

༣༠༣༡ ལའི་ལ་འཁོར་སྟེན་གྱི།

བོད་ཀྱི་འགོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་
འཕེལ་ཁྱུས་ལྟེ་གནས་ཁང་།

www.tchrd.org

+91-1892-223363

office@tchrd.org

བོད་ཁྱིམ་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་།
TIBETAN CENTRE FOR HUMAN RIGHTS AND DEMOCRACY
西藏人权与民主促进中心

བོད་ཁྱིམ་གྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཁང་གི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་དང་པོའི་ནང་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ལྟོགས་བཞག་སྐོར་
རྩེ་རམ་ས་ལས་བཅུགས་ཤིང་བཅོན་བྱུང་བོད་མི་རང་གིས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་དེབ་སྐྱེལ་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
ཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན།

ལྟེ་གནས་ཁང་འདིས་བརྒྱུད་རིམ་ཞིབ་ཚགས་ཤིང་བྱུང་བའི་ཉམས་ཞིབ་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་ཆ་འཛིན་དམ་བསྲུངས་ཐོག་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་གི་གནས་བབ་ལ་དུས་ལྡར་རྒྱུ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་གནད་དོན་རྣམས་ཡིག་ཆ་གསུམ་འགྲོད་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་
ཐང་ལྟན་ཁང་སྐོར་གྱི་བཞུགས་པའི་ལྟེ་ཆར་བཞག་པའི་ལྷ་གཏུག་དང་ཡར་ལྷ་བརྒྱུག་བཞིན་ཡོད། ལྟན་དུ་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་
སྐོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་བྱུང་བོད་རྣམས་ལ་འཁོར་སྐྱོད་བྱེད་ཆེད་དོན་སྟོན་ཤི། བསྐྱེད་པ་གཏུག་གསར་འཛུར་སྐོར་གྱི་ལམ་ནས་དུས་ལྡར་
འདོན་སྤེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

དེ་བཞིན་བཅོན་བྱུང་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོའི་གོ་རྟོགས་མཐོར་འདེགས་ཡོད་ཐབས་ལ་དམིགས་ནས་ལོ་ལྷན་ཟབ་སྦྱོང་དང་
ཤེས་ཡོན་བརྗེ་ལོན་གྱི་བྱེད་སྒྲུབ་མང་ཞིག་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ལས་གཞི་སྦྱོང་བརྩམས་དང་། ལྷ་ཆ་
མཁོ་སྦྱོང་། བརྒྱུས་ཆོས་ཡིག་བསྐྱར་སྐོར་གྱི་རྟོགས་རམ་བྱས་ཏེ་ཁོང་ཅག་གི་རྩ་སྟོབས་བསྐྱེད་ཐབས་ཀྱི་ལས་ལ་འབད་བ་ལྷ་བཞིན་ཡོད།

ད་ལྟའི་ཆར་ལྟེ་གནས་ཁང་འདིའི་འཛིན་སྐྱོང་འགན་འཛིན་ཆེ་རིང་མཆོ་མོ་ལགས་དང་། ལས་འཆར་དོ་དམ་པ་བསྟན་འཛིན་ལྷ་བ་ལགས། ཅིས་པ་
དང་ལས་ཁུངས་དོ་དམ་པ་གཅིག་སྟོན་སྤྱད་བྱེད་སྒྲུབ་པ་ལགས། ཉམས་ཞིབ་པ་སངས་རྒྱལ་སྐྱབས་ལགས་དང་ཉི་མ་འོད་ཟེར་ལགས། དྲིལ་བསྐྱེད་
དང་ཉམས་ཞིབ་ལས་བྱེད་བསྟན་འཛིན་བཟང་མོ་ལགས། ས་གནས་གནས་ཚུལ་མཁོ་སྦྱོང་བ་བསྟན་འཛིན་དབང་གྲགས་ལགས། ཁྲིམས་དོན་ལས་
བྱེད་བསྟན་འཛིན་ལོ་རྒྱུས་ལགས། བརྩམས་ལས་བྱེད་སྐལ་བཟང་དག་འདུལ་ལགས། ཡིག་གཞི་སྦྱོང་བཟང་རྒྱལ་མཆོན་ལགས་བཅས་ཡིན།
ལྟེ་གནས་ཁང་གི་ཨ་རིའི་ཡན་ལག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགན་འཛིན་བསྟན་འཛིན་བསྟན་འཛིན་ལགས་དང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་སྦྱོང་བརྩམས་དང་ལས་ལ་སྤྱོད་པ་གི་
གཞིན་ལགས་བཅས་ཡིན།

VISION

ཕྱགས་འདུན། བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོའི་རང་དབང་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་འོངས་སུ་
སྦྱོང་ཐུབ་པའི་དུས་བཟང་ཞིག་འཆར་བའི་ཕྱགས་འདུན་བཅངས་ཡོད།

MISSION

བསྐྱབ་བྱའི་གནད་དོན། ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་ལ་དུས་ལྡར་རྒྱུ་
ཞིབ་ནན་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་གནད་དོན་རྣམས་ཡིག་ཆ་གསུམ་འགྲོད་པ་དང་བྱུང་བོད་སྟོན་ཐོ་འདོན་པ། གོ་རྟོགས་སྤེལ་
བ། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྟན་ཁང་སྐོར་གྱི་བཞུགས་པའི་ལྟེ་ཆར་བཞག་པའི་ལྷ་
གཏུག་བྱེད་པ། མང་གཙོའི་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་ལས་གཞི་སྦྱོང་བརྩམས་
བྱེད་པའི་ལས་དོན་སྐོར་སྐྱབ་བཞིན་ཡོད།

VALUES

རིན་ཐང་། འདུ་མཉམ་ལྟེ་ཆེ་མེད་ཞིབ། དྲང་གཞག་ཆེ་མཐོང་། རྩ་སྟོབས་གོང་སྤེལ། རྟིང་སྟོབས།

རྒྱལ་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་སའི་གཞུང་ལམ་འགྲམ་གྱི་བསྐྱེད་ཆོག་ “རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སྤྱོད་གཅིག་པ་བཞིན་མི་རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་ལ་གཅིག་པར་འཛིན་དགོས།
མི་རིགས་མཐུན་སྦྱིལ་ནི་ཆམ་པ་བརྗེས་པ་བཞིན་གོང་བྱར་གཅིག་དང་རྟོག་ཐོར་གཅིག་ཏུ་སྦྱིལ་དགོས།” པར་ཁུངས་ཆེ་རིང་འོད་ཟེར།

1	བཛྲ་དོན་སྒྲིབ་བསྟུན།	1
2	སྐུལ་འདེབས།	2
3	སྐད་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་།	4
4	བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་རྣམས་འབྲུག་འཛུལ་ས།	8
5	བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བསྟུང་།	11
6	བཀག་གྱིད་དང་དོགས་སྤྱད་།	16
7	གང་ལྟར་འཇུག་པ་དང་མཁར་གཙོད།	19
8	མཇུག་བསྟོམས།	24
9	ཉེ་གནས་ཁང་གི་ལོ་འཁོར་ལས་བསྟོམས།	25

དང་ཕྱི་བཀའ་དྲིན་ལྷོ་བཟུང་།

ཕྱི་མོ་ ༢༠༢༡ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ལྷན་རྒྱུན་ལྟར་བོད་ནང་གི་བོད་
མི་ཏུ་ཅང་མང་པོ་གང་ལྱང་འཇུག་བཟུང་བྱས་ཏེ་མཁའ་གཙོང་བཟང་བ་
དང་། བོད་མི་ཆོའི་ཆོས་དང་རང་དབང་དང་སྐྱེ་བཞིན་རང་དབང་
སྐྱེས་ལ་རྟོག་རེ་ལ་ཚབས་ཆེན་བཟང་འདུག་སྐྱེས་པར་དུ་རྒྱ་ནག་དམར་
ཤོག་ཆོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་དང་ལས་ཁྲེད་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལས་རྒྱུ་
མཐའ་དག་གི་ཁོད་དུ་བེས་པར་དུ་ལས་བསྐྱར་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ་
“ཡུང་པོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་” མེད་རྒྱལ་གྱི་མིང་ཐོག་ནས་མཐོན་
གསལ་དོད་པོས་བོད་དུ་རིག་གཞུང་བཅོན་བསྐྱར་གྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེར་
སྟེལ་དང་སྟེལ་ལྟས་རེད།

བོད་མི་ཚོས་རྒྱ་ལམ་སོགས་ལུ་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
 བཤད་པ་དང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་ཁ་པར་ནང་དུ་ལོག་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་
 པར་ཉར་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུན་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་ཉེན་རྟོག་པས་བོད་མི་ཉ་ཅང་
 མང་པོ་གང་ལྷན་དུ་འདྲུབ་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཁྲིམས་བཤེར་གྱི་སྟོབ་ཐང་མི་
 རྫོང་པའི་ཁར་དུས་ལྡན་རིང་པོར་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱད་སྟོབ་ལས་བཟུལ་
 བའི་གསང་བའི་ས་ཚུགས་ལུ་བཀག་ཉར་པོག་མནར་གཅོད་བཏང་ནས་
 ལུ་མཐུད་བོད་མི་ཚོའི་སྤྱེད་མངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོབ་ཐང་ཁག་ལ་
 ཚེས་མེད་རྟོག་རྩལ་ཚབས་ཚེན་བཏང་འདུག།

[illegible]

གྲུ་ནག་གཞུང་གིས་ལྷ་མཚན་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱིས་དང་ལྷན་ཁྲེལ་མེད་ཞུ་
 ས་པ་གིང་ས་རྒྱུད་པས་མགོ་བོ་ཆེན་མོ་མཆོག་གི་སྐུ་པར་ནི་བྲིས་ས་འགའ་
 གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་བོད་གར་ཚུགས་སུ་བོད་མི་
 ཆོའི་ཁང་བྲིས་དང་ཁ་པར་སྟགས་བཅན་གྱིས་བསྟན་བཤེར་བྱས་པ་
 དང་འབྲེལ་བོད་མི་བསུ་སྟེགས་འཇུག་པུང་པག་གར་བྱས་འདུག ལྷག་
 པར་དུ་ཁམས་བྲག་མགོ་ནས་མགོ་ཆད་པའི་༡༩༩༩ལོ་ཀྱི་ཆོན་པའི་སྐུ་
 བརྟན་དང་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་སྟགས་དངོས་སུ་གཏོར་
 བཞག་བཅར་འདུག བྱ་སྐྱོད་དེ་དག་གིས་ཕྱི་བསྐྱར་མིང་རྩལ་ལགས་
 འཁྲུག་ཡོང་ཆེད་དུ་གྲུ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཆོའི་ཆོས་ལུགས་དང་

མོས་རང་དབང་ལ་འཛིན་ཟེན་སྤྱི་ཅིན་མེད་པར་རྟོག་གི་ལ་བཏང་དང་
གཏོང་བྱས་ཡིན་པ་གསལ་པོ་མཆོག་ལྟེན།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་པོད་མིའི་རྒྱ་ཚོགས་དང་ན་གཞིན་ཆོའི་ཁོང་དུ་
 བསམ་མྱོའི་བྱ་གསུམ་དེས་ཅན་ཡོད་པའི་སྐབ་གསེབ་དང་། ཚཱ་པ་པོ།
 བསམ་མྱོའི་བ་སྐགས་པོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་དག་གི་རིག་གཞུང་བཅས་
 བལྟར་ཀྱི་ལས་འགལ་ལ་འགྲོག་རྒྱུ་ལ་ཤེས་སྤྱོད་ལ་འགྲོག་ཡོད་པར་དོས་
 འཛིན་ཐོག་ཁོང་ཅག་འབྱར་འཚོམས་གཏོང་རྒྱ་དང་དྲང་བའི་ན་གྱི་སྒྲ་
 བརྒྱུར་འགྲོག་རྒྱ་དམིགས་འབེན་དུ་བཟུང་ནས་འདས་པའི་མ་གཅིག་
 ཅུ་མྱི་རིང་པོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཉ་ཅང་ལ་དོ་གསལ་བའི་སྐད་ནས་
 འདྲ་བཟུང་བཅའ་བྲིད་བྱས་པ་དང་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་གྲུལ་ལ་དན་
 སྒྲུལ་” ཟེར་བ་སྐགས་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་གཤམ་སྟེ་དྲང་བའི་དང་
 འོས་འཚོམ་གཏན་ནས་མིན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་མི་མོ་བཅད་འདུག རྒྱ་
 ཡིག་སྟོབ་གསའི་ཐད་ནས་ཀྱང་སྟོན་འཕྱུང་སྟོབ་ལྟ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་
 བལྟར་ཀྱི་སྟོབ་གསེབ་པ་དང་སྟོབ་ལྟ་ཁག་གི་བསྟུན་བཞིའི་རྒྱ་ཡིག་
 པོད་ཡིག་ནས་རྒྱ་ཡིག་དུ་བསྟུར་བ། པོད་ཡིག་གི་སྟོབ་ལྟ་མང་པོ་ཞིག་
 མོ་བརྒྱབས་པ། འོས་འགན་སྟོབ་གསའི་མིང་ཐོག་ནས་སྟོབ་ལྟའི་སྟོབ་
 ཚན་དུ་ཀྱང་ཁྲབ་དང་གི་སྟེ་བ་དང་པོ་རྒྱས་སྐགས་ཁ་སྟོན་ལྟེད་བཞིག་
 འདུག

རྒྱུག་གི་གནས་པ་བ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ལོག་ཏུ་རང་ལ་ཞེན་ཁ་ཏ་ཅང་
 མེ་མོན་ལ་མ་བསྐྱེས་པར་ཐུག་གཞིན་པོ་མོ་དང་རྒྱ་མེར་དབྱེ་བ་མེད་པར་
 བོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དོན་གཞེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ད་དུང་སྤྱིང་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་
 དེ་གཏུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གཞུང་གི་མིང་རྩམ་དང་དེ་ལ་བསྐྱབས་ལག་ལ་
 ཞེ་བའི་འཕྱག་ལན་ནན་པོ་བྱེད་བཞིན་འདུག དེ་དག་གི་བྱས་ནས་དཔེ་
 མཚོན་གསལ་ཤོས་ཞིག་ནི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་ཟུར་དང་རྒྱ་དམག་
 གི་ཐོབ་ཐང་རྩྭ་ལེན་པ་བཟ་ཞིས་དབང་ལྷག་ལགས་མོད། ཁོང་ནིང་ལོ་
 ལྔའི་བཅོན་འདུག་ཁེམས་ཆད་ལས་སྤྱང་ཕྱི་ལ་ཐོབ་ནས་རྒྱ་བ་འགའ་ལས་
 ལས་མ་སོང་བར་ལུ་མཐུང་བོད་ཀྱི་རྒྱ་དམག་གི་གནས་པ་བ་སྤྱིང་སྤྱོད་
 བྱེད་པ་དང་རྒྱ་དམག་སྤྱང་སྤྱོད་ཆེད་དུ་ཡོངས་བབ་རེ་སྐུལ་བྱེད་འཕྲིན་
 ཡིག་འབྲི་བ། ལྷག་ཏུ་གཤམ་ལས་འགལ་སྤེལ་བ་སོགས་གནད་བཞིན་འདུག
 ཁོང་དང་ཁོང་ལྷ་བའི་བོད་མི་ཚོས་རང་གི་བདེ་འཇགས་ཡོངས་ལུ་སྐྱོམ་
 བཏང་སྟེ་གཏུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་རྒྱ་གཞུང་གི་མིང་རྩམ་དག་ལ་འཕྱག་
 ལན་ནན་པོ་བྱས་ནས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་རྩྭ་རྒྱ་རྩལ་
 གཏོང་བ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དྲག་གནོད་བྱེད་པ་མཐའ་དག་ལ་རོས་
 འེན་བྱ་ཐབས་བྲལ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ལུགས་ཆེར་སྤྱོད་བཞིན་འདུག

གཉིས་པ། སྐུལ་འདེབས།

ཁྱ་ནག་གཞུང་ལ་སྐུལ་འདེབས་བྱ་བ།

1. ཁྱ་ནག་གིས་བོད་ས་བཅད་བཞོས་བྱས་པའི་དབང་བསྐྱར་ལམ་ལུགས་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་མཆོ་སྡོ། ཟེ་ཁྲོན། ཀན་སྐ། ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ས་ཡོངས་ལ་ ‘ཁྱ་བསྐྱར་’ གྱི་མིང་རྩ་ལ་འཕྲལ་དུ་སྤེལ་མཆོམས་འཛིག་དགོས།
2. ཁྱ་ནག་གི་ཅ་ཁྲིམས་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་བརྟན་དོན་གཞིར་བཟུང་བོད་མི་ཆོར་ཤེས་ཡོན་དང་རིག་གཞུང་གི་ལས་དོན་ཐད་རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་དགོས།
3. བོད་ཡིག་སློབ་གྲྭ་སྤྱོད་བརྒྱུ་པ་དང་བསྐྱབ་གཞིའི་སྐད་ཡིག་ཁྱ་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་བཞིན་པ་འཕྲལ་དུ་མཆོམས་འཛིག་བྱེད་དགོས།
4. བོད་མི་ཆོའི་ཁང་བྱིམ་དང་ཁ་པར་སོགས་གང་བྱུང་དུ་བསྟོག་བཤེར་བྱེད་པ་མཆོམས་འཛིག་བྱེད་དགོས།
5. བསྐྱར་བཀོད་ལམ་ལུགས་དང་མིང་འཛིན་བཀག་ཉར་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་གང་བྱུང་བཀག་ཉར་བྱ་སའི་ནམ་པ་མཐའ་དག་མེད་པར་བཟོ་དགོས།
6. གང་བྱུང་བཀག་ཉར་དང་བཅན་དབང་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་ལྟར་བའི་གནས་བབ་ཏུ་བསྐྱལ་བའི་བོད་མི་ནམས་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་བབ་ལ་རྟོག་ཞིབ་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་དང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་གང་འདྲ་ཡིན་པ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་སུ་བྱེ་གསལ་ནང་གསལ་བཟོ་དགོས།
7. ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དགུང་ལོ་དྲུག་གི་སྐབས་ནས་བཟུང་འཇུ་བཟུང་བཅན་ཁྲིད་ཀྱིས་བཅན་དབང་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ལྟར་བའི་གནས་བབ་འོག་ལྟར་བའི་ལ་པན་ཆེན་སྐྱ་མེད་བཟུ་གཅིག་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་གིས་གཙོས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བཅན་པ་མཐའ་དག་སྤོང་གྲོལ་གཏོང་དགོས།
8. བཀག་ཉར་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་བོད་མི་ནམས་ལ་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་ཁྲིམས་ཚད་པ་སྤྲོ་ཆུ་དང་དྲང་བདེན་ཁྲིམས་བཤེར་གྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་དགོས་པ་མ་ཟད་འབྲེལ་ཡོད་པ་མ་དང་ནང་མིར་འཇུ་བཟུང་བྱེད་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་སོགས་ཁ་གསལ་དུ་ཤོད་དགོས།
9. རང་དབང་ལྡན་པའི་ཞིབ་རྟོག་པ་བརྒྱད་བཀག་ཉར་འོག་འདས་སྐྱོང་སུ་ལྟར་བའི་བོད་མི་ནམས་ལ་མནར་གཅོད་གཏོང་མཁན་སུ་ཡིན་དོས་ཀྱགས་གསལ་པོ་ཆོད་པ་བྱེད་དགོས།
10. མནར་གཅོད་དང་གཏུག་རྒྱབ་ཆེ་ཞིང་མི་ཆོས་ལས་འདས་པའི་ཉེས་ཆད་རིགས་འགོག་པའི་ཀྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེང་ས་ཀྱི་དོན་ཆོན་ ༡༠ པ་གཞིར་བཟུང་ཐོག་ཁྱ་ནག་གཞུང་གིས་མནར་གཅོད་འགོག་པའི་ཆོགས་རྒྱུ་ངོས་ལེན་བྱེད་དགོས།
11. ཁྱ་ནག་གི་ཀྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་བཅའ་ཁྲིམས་དང་དྲ་རྒྱའི་བདེ་འཇགས་བཅའ་ཁྲིམས། ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་སྤེལ་ཡིག་བོད་བརྒྱད་ནང་བརྟན་གྱི་སྤེལ་སྤྱིའི་ཡང་མིང་དོས་འཛིན་གྱི་དོན་མ་སྤེལ་ཡིག་སྤོབ་གསའི་བཅའ་ཁྲིམས། འོས་འགན་སྤོབ་གསའི་བཅའ་ཁྲིམས། རྒྱའི་སྤྱི་སྐད་དར་སྤེལ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་སོགས་འགྲོ་བ་མའི་ཐོབ་ཐང་དོན་ལོན་གཏོང་བྱེད་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཅན་གཞོན་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤྱིག་ཁག་བསྐྱར་བཅོས་སམ་ཆེས་མེད་གཏོང་དགོས།

12. འཕྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་ཐང་ཁག་འགན་སྲུང་བྱ་ཆེད་རྒྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྤྱི་ཆེད་ས་ཁག་ལ་བཙེ་བཀུར་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས།
13. སྤྱི་དམངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེད་ས་དང་བཅན་དབང་ལོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ལྷུར་བའི་སྐོར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེད་ས་གཉིས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་ངོས་ནས་གཏན་འཁེབས་ལག་བསྟར་བྱེད་དགོས།
14. མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་རང་དབང་ལྡན་པའི་ཆེད་ལས་པ་ནམ་པར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་ས་ཁུལ་དུ་དུས་ནམ་ཡིན་ཡང་གཟིགས་ཞིབ་དུ་ཐེབས་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་སྤྲོད་དགོས།

རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཐུག་ལ་འདྲེབས་ཀྱི་བ།

1. བོད་ནང་དུ་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་ཚད་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་རྟོག་ཞིབ་ཆེད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ་ནམ་པར་བོད་ནང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུ་ཐབས་བྱེད་དགོས།
2. མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྡན་ཆོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་མཆོག་བོད་ནང་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་རྟོག་ཞིབ་གནང་ཆེད་བོད་དུ་ཐེབས་ཐབས་གནང་དགོས།
3. རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་སྤྱི་ཚབ་མི་སྣ་ཡོད་པའི་ཕྱགས་གཉིས་ཚོགས་འདུ་དང་ཕྱགས་མང་ཚོགས་འདུ་སྐབས་སོ་སོར་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྐོར་ལ་མེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས།
4. རྒྱ་གཞུང་དང་ལྷན་དུ་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་ཕྱགས་གཉིས་གོས་མོལ་གནང་བའི་ནང་ནས་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་ཕན་མ་ཐོགས་པའི་གོས་ཆེད་མཐའ་དག་ཚུལ་མེད་གཏོང་རོགས།
5. རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ཆོའི་ནང་ནས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་གཏོང་མཁན་དང་མི་ཚོས་རིང་ལུགས་ལ་ཆོལ་བའི་ནག་ཉེས་གསོག་མཁན། མི་རིགས་རྩ་གཏོར་གྱི་ནག་ཉེས་གསོག་མཁན་ཆོར་འོས་འབབ་ཀྱི་ཉེས་ཆད་གཏོང་དགོས།
6. ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་ཆེད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་མ་ཆང་བར་དུ་དོགས་སྲུང་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ཆེད་བསྐྱར་དང་། འོར་འདྲེན། བཀོལ་སྤྱོད་སྤྱི་ཚོགས་གནས་སྐབས་རིང་མཚམས་འཛོག་དགོས་པའི་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འབོད་སྐྱེལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་དགོས། དེ་རིགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུ་མ་འབྲུབ་བར་དུ་རྒྱ་ནག་ལ་དོགས་སྲུང་འབྲུལ་ཆས་བཅོང་བར་བཀག་བཞུགས་བྱེད་དགོས།
7. མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕྱགས་མང་ཚོགས་འདུ་སྐབས་སོ་སོར་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཚབ་ཀྱིས་བཏོན་པའི་གོས་གཞིར་རྒྱབ་སྐྱོར་མ་བྱས་པར་རྒྱ་གཞུང་གིས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་གཏོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་བཟོ་དགོས་པའི་དགོས་འདུན་འདོན་དགོས།
8. ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེད་མཁས་པ་གྲངས་ ༥༠ ཡིས་བཏོན་པའི་འབོད་སྐྱེལ་ལྟར་རྒྱ་ནག་གིས་འཕྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཁག་ལ་བཙེ་བཀུར་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཆེད་ས་ཁག་ལ་འགན་སྲུང་བྱ་ཆེད་ཆེད་མས་ལུས་པ་མཉམ་འབྲེལ་སྤྱངས་དང་ཆེད་སེམས་བརྟན་པོས་གཞོན་ཕྱགས་སྤྲོད་དགོས།

གསུམ་པ། རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོབ་ཐང་།

རིག་གཞུང་བཅན་བསྐྱར་གྱི་སྤྱི་ཤུས་སུ་དམར་ཤོག་འགྲོ་ཆོས་ “མི་རིགས་སྤྱི་ཤུས་གཉིས་པ་” ཞེས་འབོད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ནག་གི་དབང་བསྐྱར་ལམ་ལུགས་འོག་གི་བོད་རང་རྒྱུང་ལྗོངས་ཟེར་བ་དང་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་གཞན་དུ་འང་ལག་བསྟར་བྱ་ཆེར་བྱེད་བཞིན་འདུག་པས་འདི་ལོར་རྒྱ་ནག་གུང་ཁབ་སྤྱི་ཤུང་གིས་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་དོན་ཐང་ལ་དོ་རྩེད་མང་ཤོས་སྤྲོད་འདུག།

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ཆོགས་པའི་ “མི་རིགས་ལས་དོན་སྐྱོར་གྱི་ཆོགས་འདུ་” ཟེར་བའི་སྤྱང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རིག་གཞུང་བཅན་བསྐྱར་གྱི་སྤྱི་ཤུས་དེ་ཉིད་ལག་བསྟར་བྱ་རྒྱ་བསྐྱར་དུ་ནན་དྲན་བྱས་འདུག། ཆོགས་ཆེན་དེའི་ཐོག་ཏུ་ཁྱིམ་ཕྱིར་ཕོད་གིས་ “ཀྲུང་གྲོམ་མི་རིགས་གཅིག་མཐུན་འདུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བརྟན་དུ་གཏོང་རྒྱུ་” ཞེས་མི་རིགས་ལས་དོན་མཐའ་དག་གི་སྤྱི་པོ་ཡོན་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་དོན་དུ་ནན་མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོད་དང་རྒྱ་ཡིག་གཅིག་སྒྲུབ་བྱུང་ནས་གང་ས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྲོད་ཆུང་བྱས་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

སྤྱི་གཞིའི་གསུང་པ་འདྲ་མིན་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ་བོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཐོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་ཡན་ཆད་དུ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལམ་ནས་སློབ་བྱིད་བྱེད་དགོས་པ་བརྗོད་ཤིང་སྤྱི་ཐོན་བརྟན་སློབ་གྲྭ་སྤྱི་ཐོན་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱ་སའི་ཉེ་གནས་ཁག་རིམ་བཞིན་མེད་པ་བཟོ་བཞིན་འདུག།

ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ “ཕྱིས་པའི་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གཅིག་གྱུར་གྱི་འཆར་འགོད་” 1 ལག་བསྟར་གྱི་བཀོད་བྱུང་བཏང་ནས་སྤྱི་ཐོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་ཐོན་གྱི་འཆར་འགོད་དམ་པ་བརྗོད་འདུག། གང་ས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུད་ཕྱིས་པ་ཆོས་དེས་པར་དུ་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཆར་འགོད་དམ་པ་ཟེར་དགོས་པ་མ་ཟད་དགོ་ཆུན་ལས་བྱེད་ཆོས་རོས་ནས་ཀྱང་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཆར་འགོད་དམ་པ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་ལ་མཉམ་ཞུགས་དགོས་པ་ཡིན། ཆ་སྤྱི་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་གཞིའི་འོག་གང་ས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་ཤར་བྱུགས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་ཁག་ནས་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་ཤུགས་ཀྱི་འཆར་འགོད་ལ་དོ་བོད་ཀྱི་ལོ་ 2024 ལོར་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཆར་འགོད་ལ་ 10 གྲིལ་དགོས་པའི་དམིགས་ལུས་བཟུང་འདུག།

མཆོ་སྤྱོད་ཞིང་ཆེན་གྱིས་རྒྱ་སྐད་དུ་བྱས་ 13 ཡི་འགྲོ་ཐོན་གཏང་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ “ཕྱི་ལོ་ 2027 ལོར་2024 ལོར་གྱི་སྤྱི་ཐོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭའི་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་ཆལ་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་” འདོན་སྤེལ་བྱས་འདུག། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཆར་འགོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་འཆར་འགོད་ལ་དོ་བོད་ཀྱི་ལོ་ 2024 ལོར་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཆར་འགོད་ལ་ 10 གྲིལ་དགོས་པའི་དམིགས་ལུས་བཟུང་འདུག།

ཉེན་རྟོག་པས་དོང་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱི་ཐོན་འགྲོའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་དུ་སློབ་མ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོན་གཅིག་ཤིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཐོན་གསེབ་པའི་རྒྱལ་པོ།
པར་ཁུངས་: tibet.cn

རྒྱ་ནག་གུང་ཁབ་སྤྱི་ཤུང་གིས་མཆོ་སྤྱོད་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་དམར་ཤོག་ཆོགས་པར་དགའ་ཞེན་སྤེལ་བ་དང་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཤུགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལག་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད། དགོས་པ་དེ་གཉིས་ནི་ “དུས་རབས་གསར་པའི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་འདུགས་བསྐྱར་” ཞེས་པ་ལས་མཐོང་འདུག་ཡོད་ཐབས་བྱེད་བཞིན་འདུག། རྒྱ་ནག་གི་སློབ་གསོའི་སྤྱི་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་ཀྱི་འཆར་འགོད་ལ་དོ་བོད་ཀྱི་ལོ་ 2024 ལོར་ཕྱི་ཟླ་རྒྱ་ཡིག་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཆར་འགོད་ལ་ 10 གྲིལ་དགོས་པའི་དམིགས་ལུས་བཟུང་འདུག། (བོད་རང་རྒྱུང་ལྗོངས་དང་ཤིན་ཅང་རང་རྒྱུང་ལྗོངས་གཉིས་ལ་འོས་འགན་སློབ་གསོའི་དུས་ཡུན་ལོ་བཙུ་ཡིན།)

བོད་ནང་གི་རྒྱ་གཞུང་སློབ་ཤུ་ཚང་མའི་ནང་དུ་ད་ལྟའི་ཆར་སྔོན་འགོ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་ཡིག་གི་ལམ་ནས་སློབ་ཁྲིད་བཞིན་འདུག་ཅིང་སློབ་ཚན་
ནུས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་ཡོ་རྒྱུས་ནི་རྗེས་ལུས་དང་སྒྲིལ་བའི་ལྟ་བུའི་ལྟ་ཚུལ་སྒྲུགས་འདུག། དེ་ལྟ་
བུའི་སློབ་གསོ་ནི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་ཚོས་རང་གི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བརྒྱུད་པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་དོར་
ཐབས་སུ་དམིགས་ནས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་ཆགས་ཡོད།

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་ལས་རིགས་སློབ་གསོ་ཁང་གིས་མཚོ་སྔོན་ནང་བསྐྱོར་སློབ་སྤྱིང་དུ་ “དོ་སྦྱོང་གི་ལས་ལྟེན” ཞེས་པའི་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་
བརྟན་གྱི་རྟེན་གཞི་གསར་དུ་བཅུགས་ཏེ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་བོད་ཀྱི་ཁིང་འབྲོག་དམངས་ཚོགས་ལ་རྒྱུ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལས་འཆར་ལག་
བསྟར་བྱས་འདུག། “དོ་སྦྱོང་གི་ལས་ལྟེན” དཔུ་འབྲེད་མཛད་སྒྲུའི་ཐོག་མཚོ་སྔོན་ཁིང་ཆེན་གྱིས་ཁིང་འབྲོག་དམངས་ཚོགས་ལ་ཆེད་དུ་དམིགས་
ནས་རྒྱུ་སྤྱོད་དར་སྒྲེལ་གྱི་ལས་གཞི་སྤྲོ་མང་ཞིག་སྒྲེལ་རྒྱ་ཡིན་ཁིང་དེ་དག་གི་ལས་འགན་ནི་མཚོ་སྔོན་ལས་རིགས་སློབ་གསོ་ཁང་གིས་ཁྲུ་
ཡིན་པ་དང་ཁིང་ཆེན་དེ་ཡི་མཚོ་སློབ་དང་གཙུག་ལག་སློབ་ཤུ་དགའའི་ནང་དུ་སྤྱོད་བརྟན་གྱི་རྟེན་གཞི་འཇུགས་རྒྱ་ཡིན་པ་རེད།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ནང་དུ་མཚོ་སྔོན་དང་། མཚོ་སྒྲོལ་ཡུལ་ཡུལ་བཅས་མཚོ་སྔོན་ཁིང་ཆེན་ནང་གི་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁྲུལ་གསུམ་གྱིས་སློབ་ཤུ་ཁག་གི་ཆུང་
རྒྱུགས་ནང་དུ་བོད་ཡིག་ལ་བརྒྱ་ཆ་མང་པ་འཛོལ་རྒྱ་མེད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྐྱགས་སྒྲེལ་འདུག་ཅིང་དེས་བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་སློབ་ཞུགས་
སྟན་འཆར་འབུལ་མཁན་ཚོར་དུང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཅུང་ཅིམ་སློབ་ཁྲིད་བྱ་སའི་སློབ་འབྲིང་ལ་འཇུག་ཞུགས་ཐུབ་པར་འགོག་རྒྱུ་བཟོས་ཡོད།
རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ལྷ་ཞིབ་ཆོགས་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཆོགས་ཆུང་ཞིག་གིས་ཟླ་ ༡ པའི་ནང་བོད་ནང་གི་བོད་ཁྲིའི་སྐོག་སྤྱོད་པའི་ས་ཚུགས་གང་སར་
སྔོན་ཆད་བོད་ཡིག་གང་འཆོམ་གསལ་པོ་ཡོད་པའི་ལམ་རྟགས་དང་། ཁྲུལ་བསྐྱགས་། གྲིལ་བསྐྱགས་སྤྱོད་ཡིག་སྐོག་གི་ནང་དུ་དེང་སང་བོད་ཡིག་
བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཆོད་ཏུ་ཅང་རེ་ཞེན་དུ་སོང་ཡོད་པའི་སྟན་ཐོ་བཏོན་འདུག།

བོད་ཀྱི་སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུ་སྤྱོད་བརྒྱབས་པ།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ས་བཅད་བཞིས་བྱས་པའི་དབང་བསྐྱར་ལམ་ལུགས་ལྟར་ཟི་ཁོན་དང་མཚོ་སྔོན་ཁིང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པའི་
བོད་ཀྱི་སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུ་མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་བརྒྱབས་པ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རིགས་དཔུ་ལ་མཚོམས་བཅད་པ་སྐོག་གི་དངོས་བདེན་གྱི་གནས་ཚུལ་
མང་དག་ཅིག་རིམ་བཞིན་བྱུང་དང་འབྱུང་ལུས་ཡིན། སློབ་ཤུ་འགའ་ཤས་ལ་བསྐྱར་གཞིའི་སྐད་ཡིག་བོད་ཡིག་ནས་རྒྱ་ཡིག་དུ་བསྐྱར་དགོས་པ་
བཟོས་པའམ་རིམ་བཞིན་གཞུང་གཉིས་སློབ་ཤུའི་དོ་བོར་བསྐྱར་བཞིན་འདུག། རྒྱ་ནག་གི་སློབ་གསོའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འོས་འགན་སློབ་གསོའི་
བཅའ་ཁྲིམས་ནང་དུ་སློབ་ཤུའི་ཡོ་ཆོད་ཅན་གྱི་བྱིས་པ་ཆོང་མ་གཞུང་གི་སློབ་ཤུར་འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཟད་ས་མ་ཚོས་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་བཅུགས་སློབ་
ཤུ་དང་ཁྲིམས་འགལ་དུ་བསྐྱར་པའི་ཟབ་སྦྱོང་འཛོལ་སྤྱོད་སྐོག་སྤྱོད་པ་བཟོས་འདུག། ཆོད་བཀག་དེའི་འོག་དུ་བོད་ཀྱི་སློབ་མཚོ་དབྱར་
དགུན་གྱི་གུང་གསལ་སྐབས་སུ་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་ཡོ་རྒྱུས་སློབ་ཚན་གྱི་ཟབ་སྦྱོང་འཛོལ་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་མིང་པར་བཟོས་
འདུག།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡ ཉིན་ “སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུ་འབེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིག་སྤྱོད་” བསྐྱར་བཅོས་བྱས་ཏེ་སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུ་དག་
གིས་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འོས་འགན་སློབ་གསོ་དེས་པར་དུ་ལག་བསྟར་དགོས་པ་བཟོས་འདུག་ཅིང་སྐྱེར་གཉིས་སློབ་གསོའི་ཁྲིད་
དུང་མར་ཤོག་ཆོགས་པའི་དབང་ཆོད་རྗེ་ཆེར་བཏང་འདུག། སྒྲིག་གཞི་བསྐྱར་བཅོས་དེས་སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུའི་སྒྲིམ་གཞི་བརྟན་རྒྱུགས་སྐོག་སྤྱོད་
གང་འདུ་ཞིག་དགོས་མིན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་དམར་ཤོག་ཆོགས་པ་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཆོད་ལག་དུ་ཡོད་པ་བཟོས་འདུག།
སྒྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ཚན་ ༤ པར་སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུ་ཁག་གིས་དེས་པར་དུ་ས་གནས་ཀྱི་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་ཆོགས་མི་ཡོད་པའི་སློབ་ཤུའི་ལྟ་རྟོག་
དུ་ཁག་ཅིག་འཇུགས་དགོས་པ་དང་དེའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་ཆ་འཛོལ་ལམ་རྟོན་དང་སྤྱི་ཨུས་ནུས་ཚུལ་བཞིན་ལག་
བསྟར་འགྲོ་ཡི་ཡོད་མེད་ལྟ་རྟོག་བྱ་རྒྱུ་དང་སློབ་ཤུའི་ལས་དོན་ཆེ་ལག་གི་ཐག་གཅོད་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུ་སྐོག་སྤྱོད་པ་རེད། དོན་ཚན་ ༣༥
པར་སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུའི་དགོ་ཆུན་ནུས་ལྟ་བུ་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱོད་བརྟན་ལ་དེས་པར་དུ་མཉམ་ཞུགས་དགོས་འདུག།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཉིན་རྒྱ་ནག་གཞུང་སློབ་གསོ་ལྟ་རྟོག་དང་གཞུང་འབྲེལ་ལྟ་རྟོག་ལ་བརྟན་གྱིས་མཉམ་ཞུགས་འབྲེལ་ཐོག་སྒྲེལ་བའི་
གསལ་བསྐྱགས་ནང་དུ་འོས་འགན་སློབ་གསོ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐྱེར་བཅུགས་སློབ་ཤུ་(གཞུང་སྐྱེར་གཉིས་མཉམ་ཞུགས་འབྲེལ་ཐོག་འཛོལ་
སྤྱོད་བྱེད་པའམ་སྤྱོད་པའི་ཆོགས་སྤྱོད་དང་སྐྱེར་པ་གཉིས་མཉམ་ཞུགས་འབྲེལ་གྱིས་འཛོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སློབ་ཤུ་)ཚོས་རང་སྤྱོད་འཕེར་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་ག་
ཆོང་བ་ཡིན་ན་གཞུང་གཉིས་སློབ་ཤུའི་དོ་བོར་བསྐྱར་རྒྱ་ཡིན་པའི་གསལ་བསྐྱགས་སྒྲེལ་ཡོད། རང་སྤྱོད་འཕེར་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་ག་པོ་ནི་རང་སྤྱོད་འཕེར་
བའི་ཁྲིམས་མའི་ཆ་རྒྱུན་ཆོང་བ་དང་། གཞུང་གཉིས་སློབ་ཤུ་ལས་འགན་སྤྱོད་ཤུའི་ཁོར་ལུག་ཡོད་པ། གཞི་རྒྱའི་སློབ་གསོ་དང་སློབ་ཁྲིད་སྤྱོད་
བརྟན་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་ཡོད་པ། རང་སྤྱོད་འཕེར་བའི་གཏན་འཇགས་དགོ་ཆུན་ཡོད་པ། རང་སྤྱོད་འཕེར་བའི་ཅིས་གཉིས་དང་སློབ་འཇུག་གི་ཤེ་ཚན་ཡོད་
པ། སློབ་ཐོན་བྱུག་འབྲེར་གྱི་མཐུན་རྒྱུན་སྐོག་སྤྱོད་དགོས་པ་བཅས་རེད། ཆ་རྒྱུན་དུ་ག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་དུས་རྒྱུན་ལྟར་རང་ཐག་རང་གཅོད་གྱིས་
བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་འདི་དག་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོ་སྤྱོད་དང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡང་མི་འདུག།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༧ པའི་ནང་ “ཚད་ལས་བསྐལ་བའི་ནང་སྤྱོད་དང་སློབ་ཁྱེད་ཟུང་གི་གཞི་རྒྱ་ལུགས་མེད་པ་གཏོང་བར་”⁹ དམིགས་ནས་ “ཁུར་པོ་ཡང་གཏོང་གཉིས་” གྱི་སྤྱོད་རྒྱས་གཏུག་འབེབས་ལག་བསྟར་བྱས་སོང་། སློབ་ལྟུང་ལ་རྩིས་ནང་སྤྱོད་བའམ་རང་གི་གདམ་ཁ་ལྟར་སྤྱོད་གཉེན་བྱུང་སྤྱོད་འདྲིལ་གྱི་ཚབ་ལ་གཞུང་དོན་ནས་གོ་སྤྲོད་བྱས་པའི་ “ཅེད་རིགས་དང་སློབ་ཁྱེད་ཁྱེད་སྟོན་”¹⁰ ལག་ལ་ལུགས་རྒྱས་སྤྱོད་བཞིན་འདུག ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ པའི་འགྲོ་སྤྱོད་ཚམས་ནས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཡོངས་ལྷན་ཅེད་རིགས་དང་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྱོད་བརྟེན་གནས་ ༣༣༠༠༠ ཚམས་བཅུགས་ཟིན་ཞིང་པོ་བསྟན་མའི་ལས་གཞི་ལས་བརྒྱ་ཆ་ ༩༩¹¹ འཕར་འདུག རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་དེ་ནི་སློབ་མའི་ “ལུས་ཁམས་སྤྱི་སྟོབས་ལ་གཞིགས་ཆེན་དུ་བརྟེན་པ་” ཞིག་ཡིན་པ་བཤད་འདུག།

བོད་ལ་ཆ་མཚོན་ན་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཚམས་བསྐྱར་ཁུར་པོ་ཡང་གཏོང་གཉིས་གྱི་སྤྱོད་རྒྱས་ལག་བསྟར་བྱས་ཟིན་པ་ལྟ་རེད། བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལག་ཏུ་ “བྱིས་པའི་པོ་བྱང་” རམ་ “ན་རྒྱུང་པོ་བྱང་” ཞེས་པ་བཅུགས་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ཚམས་ལ་དཀར་མཛེས་བོད་རིགས་རང་སྤྱོད་ལུས་¹²མི་ཐང་རྒྱུང་དུ་བྱིས་པ་ ༧༠༠༠ ཚམས་ཡོད་པའི་བྱིས་པའི་པོ་བྱང་ ༢༤ ཚམས་བཅུགས་འདུག།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་འབྲེལ་གསར་ཁང་གིས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལྟ་སར་དེ་ལྟ་བུའི་ “གཞི་རྒྱ་ལྟ་པོ་བྱང་པོ་བྱང་” གསར་དུ་བཅུགས་འདུག གཞུང་གི་དྲིལ་བསྟགས་ནང་དུ་ “ཆོན་རིག་དང་མཐུན་ཞིང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱེད་ཆོས་འབུར་ཐོན་གྱི་རིག་གཞུང་དང་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སློབ་ར་དེ་ནི་སློབ་ཁྱེད་ཁྱེད་སྟོན་དང་། སྤྱོད་རྒྱས་རིག་གཞུང་རྒྱུ་འདྲིལ་། རྒྱལ་ཞེན་སློབ་གསོ་གི་སྤྱོད་ཚུལ་སྤྱོད་པའི་ལྟ་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་” ཞེས་བཤད་འདུག།¹³

གསལ་ཡོན་དང་སྤྱོད་ཡིག་གི་ཐོབ་ཐང་ལ་ཆོད་བཀག་རེ་མང་དུ་བཟོ་བཞིན་པའི་སྤྱོད་ལྟ་སར་འདྲིལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་བཅུགས་སློབ་ལྟ་ལག་དང་ཐུང་སྤྱོད་བཅུགས་སློབ་ལྟ་ལག་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པའི་དགོ་ཆུང་ལས་བྱེད་ཆོར་ལྟ་དེ་དམ་བྱེད་བཞིན་འདུག།

- ཉེ་ལམ་བོད་ཁམས་སྤྱོད་མེད་ལྟ་པོ་ལོངས་ཀྱི་སྤྱོད་བཅུགས་སློབ་ལྟ་ཆ་ཆོད་སྟོན་བརྒྱུ་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྲབ་བཏང་འདུག་ཅིང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༢༠ ཚུན་ཆད་དུ་སློབ་ལྟ་ཆ་ཆོད་གཞུང་གི་སློབ་ལྟ་སྤྱོད་འཇུག་ཐོ་འགྲོད་ཆར་བཤད་གོས་པ་དང་གལ་ཏེ་བཀོད་ཁྲབ་དང་ལེན་མ་བྱས་ཆོ་བཅོན་འཇུག་སྟགས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་ཉེན་བརྟེན་བཏང་འདུག།¹⁴
- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༧ པའི་ནང་སྤྱོད་ལྟ་ས་ ༣༠༠ ལྟ་ཡོད་པའི་བོད་ཡིག་སློབ་འཁྱེད་སྤྱོད་ལྟ་ས་ཚན་མགོ་ལྟ་དར་ལག་རྒྱུང་གི་མེད་འབྲུག་སྟག་ཆེ་སློབ་ལྟ་དངོས་སུ་སྤྱོད་བརྒྱབས་འདུག།¹⁵ཅིང་རང་ལོ་ ༤༡ ཡིན་པའི་སློབ་ལྟ་དེའི་དགོ་ཆུང་རིན་ཆེན་སྤྱོད་ཀྱིས་སློབ་ལྟ་བཅོན་གྱིས་སྤྱོད་བརྒྱབས་པར་སེམས་སྟག་བྱས་ཏེ་ཉེན་འགར་ཁ་ལག་མ་བཟས་པར་བཞེན་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྤྱོད་” ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་འཇུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཟི་ལིང་གི་སེམས་ནང་དོ་དམ་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད་པ་དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོའི་ཟླ་ ༢ པའི་ཆེས་ ༢༠ ཉིན་ཁོ་མོ་ཟི་ལིང་ནས་ཐོན་ཟིན་ནང་དུ་ལྷོ་ཆར་གནས་སྤངས་གང་ཡིན་གཤམ་རྟགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག།¹⁶
- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཟླ་འགོར་བྱག་མགོ་དགའ་ལྷན་རྒྱལ་རྒྱུ་ལྷིང་དགོན་པས་བཅུགས་པའི་སྤྱོད་བཅུན་གྱི་སྤྱོད་བཅུགས་སློབ་ལྟ་བྱག་མགོ་ནང་བསྟན་སློབ་ལྟ་ལོངས་བཅོན་གྱིས་གཏོར་བཞིག་བཏང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་ ༡༠༠ ལྟ་ཚམས་ཡོད་པ་དེ་དག་དང་དགོ་ཆུང་ལས་བྱེད་ ༢༠ ལྟ་ཡོད་པ་ཆོད་མའི་མཐུན་ལས་ལ་གཞི་རྒྱུ་ཆོད་ཆོད་ཆོད་ཆོད་ལྟ་སར་འཇུག བཅུན་སྤྱོད་ལྟ་དེར་སྤྱོད་ཆོད་ཆོད་ཆོད་ཆོད་ལྟ་སྤྱོད་ལྟ་ལྟ་ཡོད་པ་ཚམས་མ་བཟུང་དབྱར་དགུན་གྱི་ལྷང་གཤེད་སྤྱོད་ལྟ་བྱག་མགོའི་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟ་ལོངས་ལྟ་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་དང་རིག་གཞུང་ཐད་ཐབས་སྤྱོད་འདྲིལ་གྱི་སྤྱོད་ལྟ་ཡོད་པ་རེད།
- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་སྤྱོད་ལྟ་དེའི་སྤྱོད་ལྟ་ཆོད་བཟང་རྒྱལ་རྒྱུ་དང་ཅིས་པ་དག་ལྟ་གཉིས་ཀ་འཇུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་ངན་སྤྱོད་” ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་དུས་ལྟར་ལྟ་པོ་ལྟ་ཚམས་ལ་བཅོན་འཇུག་བྱས་འདུག།
- ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱོད་བཟང་བྱམས་པ་མཆོག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༤ ལོར་བྱག་བཏབ་པའི་དཀར་མཛེས་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱོད་ལྟ་ས་¹⁷བསྐྱབ་གཞིའི་སྤྱོད་ལྟ་ས་བོད་ཡིག་ནས་རྒྱ་ཡིག་¹⁸ལ་བསྟན་ཆོད་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་བརྒྱུ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཉེན་བརྟེན་བཏང་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་སྤྱོད་ལྟ་ས་བསྟན་སྤྱོད་ལྟ་ས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཆོགས་ལག་ནས་འཕྱོར་བའི་རིགས་དངུལ་མཆོམས་འདྲིལ་དགོས་པ་བཟོས་འདུག་ཅིང་རིགས་དངུལ་ཞལ་འདེབས་གཏོང་ཐབས་མེད་པ་བཟོས་འདུག།¹⁹

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༧ པའི་ཆེས་ ༩ ཉིན་སྤྱོད་བརྒྱབས་ཟིན་པའི་མེད་འབྲུག་སྟག་ཆེ་སྤྱོད་ལྟ་

[illegible]

གངས་ལུང་མི་ཤིགས་ཀྱི་རང་སྤྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གི་དབང་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་གངས་ལུང་མི་ཤིགས་རྣམས་ལ་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་
ཡུལ་སྐོལ་གོམས་གཤིས་རྒྱུན་འདྲིན་དང་དར་སྤེལ་བྱ་རྒྱུའི་སྐབ་ཐང་རྒྱ་དཔོན་མོང་། འོན་ཀྱང་། པེ་ཅིང་གི་རྒྱ་སྐད་སྤྱད་ཏུ་ “རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྱེ་
སྐད་” ལ་དོས་འདྲིན་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་གསལ་སྤྱད་བྱས་དར་སྤེལ་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བ་སོགས་གཞུང་ཁྱེལ་སྤྱི་མིང་རྒྱས་དང་ལས་གཞི་ལྷ་མང་
ཞིག་གིས་རང་སྤྱོད་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་དོ་སྙམ་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད། སྤྱིར་ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་དོན་ཆོན་ ༡༠ པར་ “མི་ཤིགས་རང་སྤྱོད་
ས་གནས་ཀྱི་རང་སྤྱོད་ལས་ཁྲུང་ས་ཁག་གིས་ས་ཁུལ་ཀྱི་མི་ཤིགས་ཀྱི་དེའི་རང་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་རྒྱུན་སྤྱོད་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་རང་དབང་དང་
ཡུལ་སྐོལ་གོམས་གཤིས་རྒྱུན་འདྲིན་དང་བཅས་བརྒྱུར་གཏོང་བའི་རང་དབང་ལ་འགན་སྲུང་དགོས་པ་” འཁོད་ཡོད་ཀྱང་དོན་ཆོན་ ༡༡ པར་མིང་
གཞུང་གི་དོས་ཀྱས་སྤྱད་པུ་ཆུང་བའི་སྤྱད་ཀྱིས་དཔལ་བའམ་སྤྱད་ཀྱིས་མཐོང་བྱས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་སྤྱད་ཆོན་བཅུགས་ཏེ་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་སྤྱི་ཁྱེལ་ཏུ་
སྤྱོད་པའི་རྒྱ་སྐད་དང་རྒྱ་ཡིག་ཆོད་ལྷན་ཅན་ཁྲུང་སྤེལ་གཏོང་རྒྱུའི་དོས་འགན་ཡོད་པ་འཁོད་འདུག།

རྟོན་ཚུན་ ༡༠ པའི་ནང་དུ་ཡང་ས་ཁུང་མི་རིགས་ཚུམས་ལ་རང་གི་སྐད་
 ཡིག་ཚུན་སྤྱོད་དང་སྟེལ་གྱི་རང་དབང་ཡོད་པ་གསལ་ཡང་རྟོན་ཚུན་
 གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་གཞུང་ལ་རྒྱའི་སྤྱི་སྐད་དང་སྟེལ་གྱི་
 འགན་འཁུལ་ཡོད་པར་བརྟེན་དེ་དག་གིས་ཡང་ས་ཁུང་མི་རིགས་
 ཚུམས་ཀྱི་ཁེད་བང་ལ་གཞོད་སྟུན་བཏང་སྟེ་རྟོན་ཚུན་ ༡༠ པའི་ལུས་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་འདུག།

དེ་བཞིན་དོན་ཚན་ ༥༩ པའི་ནང་དུ་གྲིང་གཞུང་ལ་སློབ་གསོའི་ལམ་
 ལུགས་ཁྲིད་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་ཁྱེལ་བསྐྱབས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
 ལྟ་བུ་རེས་པར་དུ་བསྐྱབ་གཞིའི་ནང་དུ་བཅུག་དགོས་པའི་འགན་
 འཁུར་བཀལ་ཡོད། “མི་རིགས་རང་སྤྱོད་ས་གནས་ཀྱི་རང་སྤྱོད་ལས་
 བྱུངས་ཀྱིས་མེས་ཀྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་དང་། མི་དམངས་ལ་དགའ་ཞེན་
 ལ་ཚོལ་ལ་དགའ་ཞེན། ཚོན་རིག་ལ་དགའ་ཞེན། རྒྱུ་ཚོགས་རིང་
 ལུགས་ལ་དགའ་ཞེན་བཅས་ཀྱི་རྒྱུད་རྒྱུད་བཟང་དར་སྲེལ་གཏོང་རྒྱ་
 དང་། ས་གནས་དེ་གའི་མི་རིགས་ཁག་གི་རྒྱུ་དམངས་ཚན་མས་ལ་རྒྱལ་
 གཅེས་རིང་ལུགས་དང་། བྱང་ཁྲོན་རིང་ལུགས། མི་རིགས་སྤྲིད་ཁུས་
 བཅས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གཏོང་རྒྱ། མི་རིགས་ཁག་གི་ལས་ཀྱི་དང་པ་དང་མང་

ཚོགས་ལ་ཕན་ཚུན་ཡིད་ཆེས་དང་། ཕན་ཚུན་རྒྱབ་རྒྱུང་། ཕན་ཚུན་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཡིག་དང་། དུལ་རྒྱལ་གོམས་གཤིས། ཚོས་དང་བཅས་ལ་བརྩི་འཛིག་
བྱས་ཏེ་སྤྱན་ལོང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཅིག་གྱུར་དང་མི་རིགས་ཁག་གི་མཐུན་སྡེལ་སྤྱད་རྒྱུད་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཕོན་དགོང་དགོས་” ཞེས་འཁོད་འདུག།

[illegible][illegible]

“སྤྱིར་དུ་ལྷོ་ལྷོ་གངས་ཅན་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན། བསམ་བཞིན་དང་བསམ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་དང་རིག་གནས་བཅན་སྤྱིར་དང་། མི་རིགས་མཚུངས་སྤྱིར་གྱི་མཁའ་དབུགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་པོ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་དོས་ཟུར་ཀྱན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་ལྷོ་ཕྱི་ནང་སྤྱོད་བཅུད་དང་། སྤྱི་ཡིག་རིག་གནས། དམངས་སྤྱོད་གོམས་གཤིས་སྤྲུགས་རེ་རེ་བཞིན་ཉམ་ང་ཉག་པུ་པའི་གནས་སུ་ཁྱུ་ཡོད་པས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་བབ་འདི་ལ་གདོང་ལེན་ལྟེན་དགོས་ཆོད་པོ་མི་ཚོས་ཀྱང་རང་རང་གི་མོས་པ་དང་། འཛོན་རྒྱས། ལྷན་ཆོས་སྤྲུགས་གཞིར་བཞག་པའི་སྤྱིར་། སྤྱི་བས་སུ་གང་བབས་པའི་ལས་རིགས་སོ་སོའི་ཐོག་ཕྱགས་བཏོན་ཏེ་སྤྱི་ཐག་གཞན་ལག་ལ་མ་ཤོར་བ་ཞིག་ཨོ་ཡོང་ལ་འབད་རྒྱ་ལས་གཤེས་ཆེ་ཞིག་མེད།”

~ སྤྱི་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།²²

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་བ་གསོ་བ་ཤུགས་ཅན་སྤྱི་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ལ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྱལ་ལ་ངན་སྒྲུབ་” ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ལོ་བཅུ་ཡི་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་འདུག²³ སྤྱི་ཤེས་ལགས་ཀྱི་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་དེས་ཉེ་ལམ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོ་དང་བསམ་སྤྱོད་པ། ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཚུམས་ལ་སྤྲུག་ཏུ་སྤང་བྱས་ཆེན་པོས་འབྱུང་འཛོམས་གཏོང་ཐབས་ལྟེན་བཞིན་པའི་སྤྱིར་བ་དེ་གསལ་པོར་སྤང་ལ་བྱུང་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་ཁྲན་སྤྱི་བ་གསོ་བ་ཤུགས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་འོག་ལོ་བཅུ་ཡི་བཅོན་འཇུག་ཆ་དག་ནི་རང་གི་རིག་གཞུང་བཅན་བསྤྱིར་གྱི་སྤྱི་བ་ལ་འགོག་སྤོང་ཆེ་ཤོས་བཟོ་མཁན་ཞིག་ལ་དོས་འཛོན་ལྟེན་བཞིན་འདུག སྤྱི་ཤེས་ལགས་ནི་རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་བ་ལྷན་རིམ་པས་བོད་མི་སྤྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་ཐང་ལ་དོ་སྤོང་མང་པོ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་ཤོད་མཁན་གྱི་མཛུན་སྤྱོད་མི་སྣ་གཤེས་ཆེན་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཚོམ་པ་པོ་དང་ཁོར་ཡུག་སྤྱི་བ་ལ་ལ་བ་སྤྱི་བ་ལྷན་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ལུས་པའི་བྲ་ལམ་གྱི་གསུང་བཤད་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མཛོ་སྤང་གི་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བསྐྱོད་ཆབས་ཆེན་བཏང་བའི་སྤྱི་བ་ལྷན་ཆེན་གསལ་ཐོད་པར་བཤད་ཡོད།

“མདོ་དབུས་མཚོ་སྤང་གི་སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་མ་ལག་ནི་མ་གཞི་ནས་གཉིས་ཁེང་འཇིག་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་། ཕྱགས་ཟུར་ཀྱན་ནས་གཏོར་བསྐྱོད་བྱས་ན། དེ་ནི་བོད་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཨོ་ཤ་ཡའི་སྤྱིར་སྤྱིའི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཕན་བདེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་གཤམ་པོ་ཆེ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ ཞེས་ད་ལྟ་གཞུང་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་ཁ་ནས་མ་ཁེ་ལྟར་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། དེ་ལྟར་སྤྱོད་བཞིན་སྤྱོད་མདོ་དབུས་མཚོ་སྤང་གི་རི་པོ་དང་སྤང་སྤྱོད་མཚོ་དང་མཚོ་ལྷོ། རི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆགས། བྱས་ཆེན་དང་རྒྱུ་པོ་སྤྲུགས་ལ་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་གཏོར་སྤོང་གཏོང་མཁན་ཕྱགས་སོ་སོ་ན་ཉེན་རེ་བཞིན་ཐོ་མང་དུ་འགྲོ་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ།

བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་སོ་སོ་རུ། མ་ཡུམ་ས་གཞི་ཆེན་པོའི་སྤྱིར་བཏོན། མིག་བྱས། ཡན་ལག་བྲེགས་པའི་གནས་སྐབས་དག་ཏུ། སྤྱི་ཁམས་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཁྲིམས་གང་དུ་ཡོད་དམ། ཁོར་ཡུག་སྤྱི་བ་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཚུམས་གང་དུ་ཕྱིན་ནམ། ཉེན་རྟོག་པ་དང་བདེ་སྤྱིར་མི་སྣ་གང་དུ་ཕྱོགས་མམ། གང་དུ་འདྲ་ཕྱིན་མི་འདུག་སྟེ། མ་གཞི་ནས་སྤྱི་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ལ་གནོད་པའི་ལས་ཀྱི་སྤྱིར་བ་འཇིགས་སུ་བྱུང་བ་དག་ནི། ཞིབ་ཏུ་བལྟས་དུས། ས་ཁུལ་སོ་སོའི་དཔོན་པོ་ཤེད་ཅན་ཚུམས་དང་ཆོང་པ་ཉམ་ཅན་ཆོང་ལག་གང་མཉམ་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་ཤ་སྤྲུག་ཡིན་ཨང་། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རང་རེ་གངས་ཅན་པའི་བྱང་གཞུང་དུ་འཇུག་པའི་གཡུ་ཡི་མེ་ལོང་དང་ས་མོ་སྟེ། མཚོ་སྤྱོད་ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོ་ཞེས་ཤུགས་པ་གང་དེའི་ནང་དུ་འདྲ། གང་འདོད་དུ་ཉ་རྒྱ་བཀྲམ་ནས་གསེར་ཉ་འཛོན་པ་སྤྲུགས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱང་ལོ་ལྷོ་བསྤྱོད་མར་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་འདུག ལས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ལས་སྤྱོད་དེ་དག་འགོག་རྒྱུ་ནི། ལག་ཏུ་སྤྱི་བ་ལས་མེད་པའི་ཚོམ་པ་པོ་ཞིག་གི་འོས་འགན་མ་ཡིན་པར། མིང་བྱང་རྒྱུ་པོ་བཀལ་བའི་ལས་ཁུངས་ག་གི་མོ་དག་གི་གཡོལ་ཐབས་མེད་པའི་འགན་འཁུལ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀ་དེ་རིགས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ད་ཆོས་སྤྱི་བའི་ཁྲུལ་དངུལ་གྱིས་ཁོ་བ་དག་གསོ་བཞིན་པ་མ་རེད་དམ།”²⁴

སྒྲིལ་དང་འདྲ་བར་རིང་བོ་དགོ་འདུན་ལྷན་འབྲེལ་གྱི་འཕགས་ཆེན་ལྷན་ཁོང་སྤོང་སྒྲིལ་ཅན་གྱི་དགོ་འདུན་པ་ཞིག་ཡིན། ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་གྱང་ཕྱི་ལ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ནང་འཇུག་བཟུང་བཅན་ཁོང་མ་ཁྱེས་པའི་གོང་ཚམ་ལ་རེབ་གོང་རྫོང་ཐོག་གི་ཆོག་མཆོག་འདུ་ཞིག་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་མིང་རྩམ་ལ་ཐད་ཀར་སྟོན་བརྗོད་གནང་འདུག་ཅིང་ཁོང་གིས་རྒྱ་ནག་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དར་སྤེལ་ཆེད་ཕྱག་ལས་སྤྲོ་མང་ཞིག་གནང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།²⁵

བྱང་བཞེན་གྱི་ལྷ་པོ་འཇུག་པ།

ཕྱི་ལ་ ༢༠༢༡ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་སྒྲིལ་དང་སྤྱི་ལྷན་ལྷན་²⁶ སྤྱི་ལྷན་བོད་མི་བརྒྱ་ལྷན་གྱི་ལ་ལོ་བཞེན་པ་བརྒྱའི་བར་གྱི་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་ལྷོ་མོ་བཏང་སོང་། ཁོང་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་བོད་མིའི་ཁྲིམས་འགལ་ལམ་ནས་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་མཐར་ཁྲིམས་བཤེར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་གསལ་པོ་གང་ཡང་མེད་པ་དང་ཉེས་འཇུག་གསལ་པོ་མེད་པ། གང་དུ་བཅོན་འཇུག་བྱས་པ་སྤྱི་ལྷན་གནས་ཚུལ་ཕྱིར་བསྐྱགས་མི་བྱེད་པར་ཁོང་ཅག་གི་བདེ་འཇགས་ལ་སློ་འཛབ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་བཞིན་ཡོད།

ཉེ་ལམ་འཇུག་བཟུང་བཅོན་འཇུག་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྷན་མི་སྣ་དག་ལ་ཐུན་མོང་གི་མཆུང་ས་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་ཁོང་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་ཡིག་དང་རིག་གནས། ཆོས་རིགས་སྤྱི་ལྷན་པའི་ལྷ་ཅང་མཁྱེན་རྒྱ་ཡང་ས་བ་མ་ཟད་པལ་ཆེ་བ་ལོ་ན་རྒྱུད་པ་དང་གཞིན་སྒྲིལ་གྱི་བསམ་སྤྱོད་ལྟེ་ཁྲིད་པ་ལྟ་བུར་སྤྱི་ལྷན་པའི་དུ་གདེང་འཇོག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཤར་བྱེད་འདུག། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁོང་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་བྱེད་དོན་ཡང་རྒྱ་མཆོན་དེ་རང་ལ་ཐུག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཁོང་རྒྱལ་སྤྱི་ལྷན་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ལྷན་པའི་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཉེས་པ་བསགས་པའི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མི་འདུག།

ཤེས་ལྷན་མི་སྣར་དམ་དྲག་བྱེད་པ་དང་སྤྱི་ལྷན་པའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁོང་ཅག་གིས་གཅིག་གཉེར་བྱས་པའམ་ཆོས་ཡིག་སྤེལ་སའི་བོད་ནང་གི་བོད་ཡིག་དུ་ཆོག་མཆོག་ལེགས་གསུང་ཅང་མང་པོ་ཞིག་སྤོང་བརྒྱབ་སྤྱི་ལྷན་པའི་དེ་དག་གི་ཁོང་དུ་རིང་བོ་དགོ་འདུན་ལྷན་འབྲེལ་ལགས་ཀྱིས་གཅིག་གཉེར་གནང་བའི་བཅན་པོ་དུ་བ་དང་རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་ཀྱིས་གཅིག་གཉེར་གནང་བའི་བོད་དུ་ཆད་ལྷ་བ་ཞེས་པའི་དུ་ཆོག་མཆོག་གཉིས་གཅིས་ན་གཞིན་གསར་པ་དང་། རྫོང་ཁ་པའི་དུ་བ། རྫོང་ཁ་པའི་མེ་རྟག་རྫོང་ཁྲུའི་རྒྱབ་སྤྱོད་ཆོས་ཤིག་དུ་བ། སེང་རྫོང་དུ་བ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དུ་བ། མགོ་ལོག་པའི་དུ་བ་སྤྱི་ལྷན་པའི་བོད་ཡིག་གི་དུ་ཆོག་མཆོག་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཆུད་འདུག།

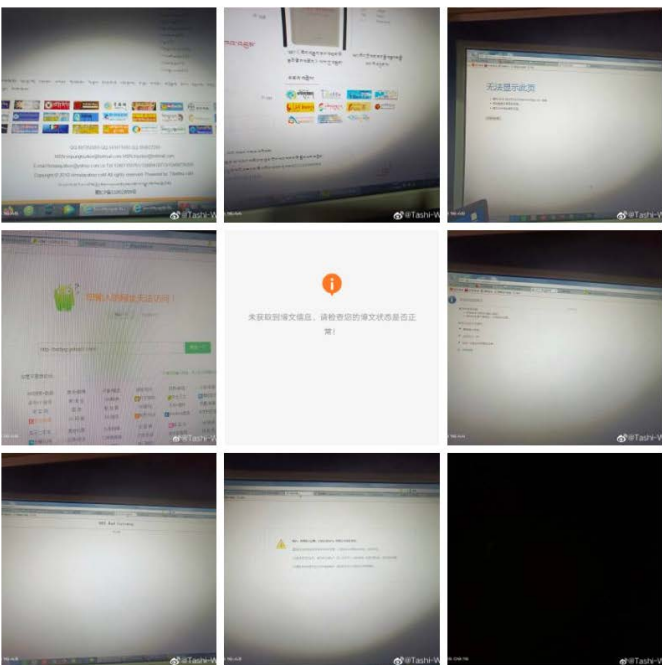

Tashi-Wangchuk

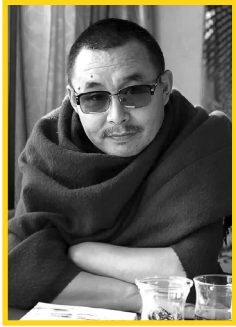
10-17 16:09 来自 vivo S9 极夜柔光自拍

བོད་ཡིག་གི་དུ་བ་མང་པོ་ཞིག་སྤོང་ཕྱི་ལྷན་པའི་གང་རེད།

为什么有很多藏文网站打不开？

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོབ་ཐང་ཆེད་ལྷན་པ་བྱ་གཉིས་དབང་ལྷན་ལགས་ཀྱིས་བོད་ནང་གི་བོད་ཡིག་དུ་ཆོག་མཆོག་ལོ་ཞིག་སྤོང་ཕྱི་ལྷན་པའི་རྒྱ་མཆོན་འདྲི་བ།

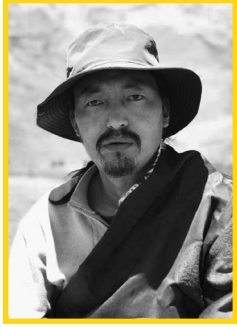
རྩོམ་སྒྲིག་འདྲུན་ལྷན་འགྲུལ། དགྲུང་ལོ་ ༥༥ མདོ་སྐད་མ་ལྷོ་རྩེ་བོད་རྒྱུ་རྩལ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་རྒྱུ་རྩལ་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢ ཉིན་འདྲུབ་བྱུང་བྱས་འདུག²⁷ ༢༠༢༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༢༧ ཉིན་ཁོང་གི་ནང་མིར་རིང་མིན་གྱི་མཉམ་པ་རྒྱུ་རྩལ་ལགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འདྲུག་གྲུང་ད་ལྷའི་ཆར་ཁོང་གི་གནས་བབ་དང་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག²⁸

ས་བུ་ཆེ། དགྲུང་ལོ་ ༣༩ ལམས་རྩེ་ཆུ་ཁ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཚོམ་པ་པོ་དང་སློབ་དཔེ་ས་བུ་ཆེ་ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་འདྲུབ་བྱུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་ཅིང་ད་ལྷའི་ཆར་ཁོང་གི་གནས་བབ་དང་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག³¹

གངས་བུ་གཡུ་རྩི། མདོ་ལམས་གསེར་རྩེ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོ་དགེ་འདུན་པ་གངས་བུ་གཡུ་རྩི་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་འདྲུབ་བྱུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་ཁོང་ནི་ ༢༠༠༤ ལོའི་བོད་མིའི་སྐོར་ལངས་ལ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ནས་ལོ་གསུམ་ཀྱི་བཅོན་འདྲུག་ཁྲིམས་ཆད་སོགས་ལྷན་འདུག་ཅིང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་ཡང་བསྐྱར་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཆད་སོགས་ ༢༠༡༤ ལོར་སློང་གྲོལ་ཐོབ་འདུག ཉེ་ལམ་འདྲུབ་བྱུང་གི་རྩེ་སྐོར་དུང་ཁོང་གི་གནས་བབ་དང་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག

གངས་སྐྱེས་སྐྱབ་པ་སྐྱབས། དགྲུང་ལོ་ ༤༡ མདོ་ལམས་གསེར་རྩེ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོ་གངས་སྐྱེས་སྐྱབ་པ་སྐྱབས་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༣ པའི་ཚེས་ ༢༩ ཉིན་འདྲུབ་བྱུང་བྱས་འདུག་ཅིང་ད་ལྷའི་ཆར་ཁོང་གི་གནས་བབ་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག³² ཁོང་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་ཟླ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་འདྲུབ་བྱུང་བྱས་ཏེ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ཟླ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༡༤ ཉིན་སློང་གྲོལ་བཏང་འདུག³³ གྲུང་སློང་གྲོལ་ཐོབ་མཆོམས་སུ་ཤོག་ས་མཆོག་གི་སྐུ་པར་བཟུང་ནས་པར་བརྒྱབས་པར་བརྟན་ཉིན་གཉིས་ལས་མ་འགོར་བར་ཡང་བསྐྱར་ཉིན་གངས་ ༡༧ ཅོམ་ལ་འདྲུབ་བྱུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག ཉེ་ལམ་འདྲུབ་བྱུང་གི་རྩེ་སྐོར་དུང་ཁོང་གི་གནས་བབ་དང་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག³⁴

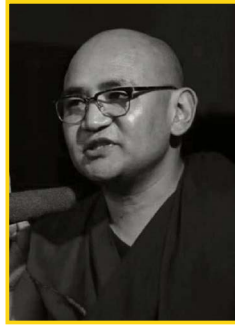
སློལ་ན། དགྲུང་ལོ་ ༣༩ ལམས་བྲག་མགོ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཚོམ་པ་པོ་སློལ་ན་ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་ཐོང་ས་གཉིས་པར་འདྲུབ་བྱུང་བྱས་འདུག་ཅིང་ད་ལྷའི་ཆར་ཁོང་གི་གནས་བབ་དང་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག ཁོང་ནི་ད་ལྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་ཆད་སོགས་ ༢༠༡༠ ལོར་ཟླ་ ༤ པའི་ཚེས་ ༥ ཡི་དགོང་མོར་འདྲུབ་བྱུང་བཅོན་ཁྲིམས་ཏེ་མཁར་གཅོད་དྲག་པོ་ལྷངས་ཡོད།³⁰

རྩོམ་སྒྲིག་དཀར་ཀླུ། དགྲུང་ལོ་ ༤༧ ཡས་མས། མདོ་སྐད་མ་ལྷོ་རྩེ་བོད་རྒྱུ་རྩལ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་རྒྱུ་རྩལ་ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་(ཟླ་ཚེས་མ་དེས་)འདྲུབ་བྱུང་བྱས་འདུག་གྲུང་ད་དུང་ཁོང་གི་གནས་བབ་དང་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་པ་སོགས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག²⁹

སྐུ་ཆུང་། མདོ་ཁམས་གསེར་རྟ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་དང་སྐབ་གསེབ་ཁོར་ལུག་སྲུང་སྐྱབ་པ་སྐུ་ཆུང་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༤ པའི་ཆེས་ ༢ ཉིན་འཇུག་བཟུང་བྱས་འདུག་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་དུ་ “ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཆོགས་འདུག” ³⁷ཆོགས་པར་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཐོང་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟོ་ཆར་ཁོང་གི་གནས་བབ་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག།

སྐོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ། དགུང་ལོ་ ༤༥ ལོ་མདོ་ར་པ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་གཞན་ཅན་དང་དགེ་འདུན་པ་སྐོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༢༥ ཉིན་འཇུག་བཟུང་བྱས་འདུག་ཅིང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ནང་དུ་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་དན་སྐྱལ་” ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ལོ་བཅུ་ཡི་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་འདུག།

རྒྱེ་ལྷ་ལྷན། དགུང་ལོ་ ༥༠ ལོ་མདོ་ཁམས་ལོག་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་དང་བསམ་སྒོ་བ་རྒྱེ་ལྷ་ལྷན་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོར་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་ཅིང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་ལོ་བཞི་ཡིས་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་འདུག³⁶

རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས། དགུང་ལོ་ ༣༡ ལོ་མདོ་སྤང་ར་བ་རྫོང་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་དང་བོན་བོའི་དགེ་འདུན་པ་རིན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༢༥ ཉིན་འཇུག་བཟུང་གིས་དུས་ལུག་རིང་པོར་བཙན་དབང་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་རྒྱུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༣ པའི་ནང་སྐར་གྱི་དྲ་ཆོགས་དང་སྐར་འཕྱིན་སྐགས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་བཤད་པ་³⁵ནག་ཉེས་སུ་བཙུགས་ནས་ལོ་བཞི་དང་ཕྱེད་ཀའི་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་།

ལྷ་པ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༢ པའི་ནང་ཆོགས་པའི་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་མཚོ་རིམ་ཆོགས་འདུག་ “བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་བཞུགས་མོལ་ཆོགས་འདུག་ཐེངས་བདུན་པ་” ³⁸ཞེས་པའི་སྟེང་ཞི་ཅིང་ཕིན་གྱིས་ “བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཁོ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུ་” ཞི་བོད་ལུལ་འཛིན་སྐོར་བྱ་ཐབས་གྱི་ཐབས་ཁྲུས་གལ་ཆེན་བཅུ་ཡི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་ཚུལ་བསྒྲགས་པར་བརྟེན་ལས་འགལ་དེའི་བྱགས་རྒྱུ་འོག་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་ནང་ཆོས་སྐབ་གཉེར་དང་ཆོས་དད་རང་མོས་བཅས་ལ་སྐར་ལས་སྟག་པའི་དོ་སྟོན་ཐེབས་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནི་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་སྲིད་དབང་གཅིག་སྟེང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འགོག་རྒྱ་ཞིག་དུ་བཙུགས་པ་མ་ཟད་རྒྱ་བསྐྱར་སྲིད་ཁྲུས་བདེ་སྒྲགས་དང་སྒྲིལ་བར་འགོག་རྒྱ་བཙོན་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དོན་འཛིན་བྱེད་བཞིན་འདུག། ཆོས་ལུགས་མཐའ་དག་གི་ཁྲོད་སྲིད་གཞུང་གི་སྐྱབས་འཛིན་འོག་དུ་བཅུག་རྒྱུའི་སྲིད་ཁྲུས་ལག་ལེན་རབ་དང་རིམ་པའི་སྲོད་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་སྐགས་རྒྱུའི་ཆོས་རྒྱུད་མ་ཡིན་པ་ཆ་ཆད་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་གསར་བསྐྱར་བྱས་པའི་ “གྲུང་རྩའི་རིག་གནས་” ³⁹ཞེས་པའི་ཁོངས་སུ་འདུ་ཐབས་བྱེད་བཞིན་འདུག། རྒྱ་ནག་གི་ཁྲོད་སྲིད་གཞུང་གིས་འགྲུལ་བཞུད་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་མིན་ལ་མ་བཟོས་པར་གོང་གི་བྱེད་ཐབས་དེ་ནི་ “དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་སྲིད་དབང་སྲ་བརྟན་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་ཁྲུས་” ཞིག་རེད།⁴⁰

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ པའི་རྒྱ་ནག་གཞུང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྱུར་ཁང་གི་ཆོགས་འདུའི་སྟེང་དུ་ཞི་ཅིང་ཕིན་གྱིས་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་བསྒྱུར་རྒྱུའི་སྐོར་ཆ་ཤིག་མར་བཤད་ཡོད་ཅིང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་སྐོར་གྱི་ཆོགས་འདུའི་⁴¹སྟེང་ནས་གཞུང་གི་སྲིད་ཁྲུས་ཀྱི་དོ་སྟོན་གཏན་འབེབས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་འདུག། འོན་ཀྱང་། བོད་ལ་མཚོན་ན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རྒྱ་ནག་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ལས་འགལ་ནི་བོད་རང་སྲོད་སྤངས་ཟེར་བ་ནས་འགོ་བཙམས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོ་ཅམ་ནས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ཞིག་རེད།⁴²

མཚོ་སྔན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྒྲིབ་མིང་དུ་ “ཀླུ་ལ་ཁབ་བྱི་སྟོན་སྐད་ཡིག་གི་ནང་རིག་བསྐྱབ་གཞི་རྒྱུག་འཇུགས་སྐོར་གྱི་དཔུང་མེང་ཚོགས་འདུ” ཞེས་པ་སྐོར་ཚོགས་བྱས།
པར་ཁུངས།: tibet.cn

དམ་པག་གི་བཀའ་བྱ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ཀླུ་ལ་ཁབ་གཞི་རྒྱུ་གི་སྐད་དར་སྒྲིབ་ཀྱི་ལས་འགུལ་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་རྒྱུ་རྐྱེད་ཡོང་ཐབས་སུ་
མཚོ་སྔན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྒྲིབ་མིང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་འདུ་བསྐྱས་ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་བསྟེན་གནས་ཁག་གི་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་
སྒྲིབ་གཉེར་རྒྱུ་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་སྒྲིབ་ཐབས་སུ་ཀླུ་ལ་ཁབ་སྒྲིབ་དེའི་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་འདུག⁴³ ཀླུ་ལ་ཁབ་དུ་བསྐྱར་བའི་སྤྱད་རྒྱུ་འོག་བོད་
བརྒྱུད་ནང་བསྟན་སྒྲིབ་མིང་ཁག་དང་འཐབ་ཕྱོགས་གཅིག་ཡུར་ཁང་། ཚོས་ལུགས་ལས་རྩོན་ལྟན་ཁང་སོགས་གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་ཚང་
མར་རྒྱུ་སྐད་དར་སྒྲིབ་གཏོང་རྒྱུ་འགན་འཁུར་བཀའ་ཡོད་པ་རེད། བོད་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ་ཚོས་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་འགུལ་འོག་གྲ་བཅུན་
ཚོར་བཅུན་གྱིས་རྒྱུ་སྐད་ཀྱི་ལམ་ནས་ནང་བསྟན་སྒྲིབ་གཉེར་བྱེད་བཅུག་པ་དེས་ “བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཙ་མེད་གཏོང་རྒྱུ་འམ་ཁ་གཏོང་པ་
” ཡིན་པའི་སེམས་འཆབ་བྱེད་བཞིན་འདུག⁴⁴

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་ “བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་ཚོས་ཚོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་ཁྲུང་དོར་སྒྲིག་གཞི” ⁴⁵ཞིག་ལས་
བྱེད་ནང་ཁྲུལ་དུ་བཀྲམས་ནས་སྟོན་ཆད་ནས་བཀྲམས་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་ཚོའི་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་ལ་སྤར་ཡང་རྟོག་རྟོག་
བཏང་ཡོད། ཁྲུང་དོར་སྒྲིག་གཞི་དེའི་ནང་བོད་རིགས་ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་ཚོ་ཚོས་མཇུག་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུབ་ཞུགས་པ། མེད་
བ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ལག་དུ་འཛིན་མི་ཚོག་པ་བཟོས་ནས་ཁོང་ཅག་གི་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་ལ་ནམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོན་མཆོད་བཀྲམས་རྒྱུ་ཚོར་
བཟོས་འདུག་པ་མ་ཟད་མཐའ་ན་རང་གི་བཟའ་མི་བུ་སྐུག་ཆོ་ལའང་གཅིག་མཆོངས་ཀྱི་ཆོད་འཛིན་དགོས་ཚུལ་འཁོར་ཡོད་པ་རེད།

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་དུ་མགོ་ལོག་དར་ལག་རྫོང་དུ་ཡང་དེ་མཆོངས་ཀྱི་བཀོད་བྱུང་བཏང་སྟེ་བོད་རིགས་ཏང་ཡོན་ལས་བྱེད་ཚོ་ཕྱག་དང་སྐར་བ་བྱེད་
པ་དང་ལག་དུ་མེད་བ་འཛིན་པ་སོགས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོག་ཕྱག་ལེན་གང་ཡང་བྱེད་མི་ཚོག་པའི་བཀོད་བྱུང་བཏང་འདུག་པ་མ་ཟད་དེའི་རྗེས་སུ་
བོད་མི་ཚོའི་ཁང་བྱིས་སོགས་སུ་ལོག་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་པར་སོགས་ཡོད་མེད་ལྟ་བུར་བསྟོན་བཤེར་བྱས་འདུག⁴⁶

ཕྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་དུ་ “ཚོས་ལུགས་ལས་སྐབ་མི་སྣ་དོ་དམ་བྱ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུག་སྒྲིབ་” ཞེས་པ་ལག་བསྟར་བྱེད་འགོ་བཙམས་ཤིང་རྒྱུག་སྒྲིབ་དེའི་དོན་
ཚན་ ༩ པའི་⁴⁷ནང་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ལས་སྐབ་མི་སྣས་ “མེས་རྒྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་དང་། བྱང་ཁྲན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལ་བཙེ་བཀྲམ། རྒྱུ་ཚོགས་རིང་

ལུགས་ལ་བརྩེ་བཀྲར། ཚ་ཁྲིམས་དང་བཅས་ཁྲིམས་གཙོས་པའི་སྒྲིག་གཞི་ལམ་སྟོན་ཁག་ཚུལ་བཞིན་བཀྲར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་རིན་ཐང་ལག་བཟྱར་དང་ཀྱལ་ཁབ་མཐུན་སྒྲིལ་དང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་འགན་སྲུང་། ཆོས་ལུགས་ཁི་མཐུན་དང་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ལ་འགན་སྲུང་དགོས་པ་” སྔགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་བསྐྱར་འདུག འདི་ནི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྤྱིགས་ཀྱི་ནས་སྤངས་འཛིན་བྱེད་པར་དམིགས་ནས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཁྲིམས་སྒྲིག་རབ་དང་རིམ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ནང་ནས་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། སྒྲིག་སྒྲིལ་འདི་ལ་ལེའུ་ ༧ དང་དོན་ཚན་ ༥༩ འདུག།

སྒྲིག་སྒྲིལ་དེའི་དོན་ཚན་ ༤ དང་ ༧ པའི་ནང་དེས་པར་དུ་ཆབ་སྲིད་སྒྲིབ་གསོའི་ལས་འགུལ་སྒྲེལ་དགོས་པ་དང་ “ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒྲིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཐལ་སྤྱོད་ལ་གཏོང་ལེན་ནུ་བོ་” བྱེད་དགོས་ཚུལ་བཀོད་པ་སྔགས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ད་ལྟ་དངོས་སུ་ལག་བཟྱར་བྱེད་བཞིན་པའི་ནང་བཟུན་ཀྱང་བསྐྱར་གྱི་མིང་ཁྲུས་དག་ལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཀྱབ་ཉེན་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད་འདུག།

དོན་ཚན་ ༡༩ པར་ཆོས་ལུགས་ལས་སྐབ་མི་ལྷན་ “སྤྱི་ཕན་བྱ་བ་དང་དགེ་ཚའི་བྱ་བ་སྔགས་བརྒྱུད་ནས་ཆོས་ལུགས་སྒྲེལ་མི་ཆོག་པ་དང་། སྒྲིབ་བྱ་སྔགས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཉེ་གནས་ཁག་ཏུ་ཆོས་ལུགས་སྒྲེལ་མི་ཆོག་པ། ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་ཆོས་ལུགས་སྒྲེལ་མི་ཆོག་པ་” སྔགས་བཀོད་འདུག དེ་བཞིན་དོན་ཚན་ ༣༥ པར་ “ཆོས་ལུགས་ལས་སྐབ་མི་ལྷན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲིབ་གསོ་དང་། ཁྲིམས་སྤྱོད་ཤིང་སྒྲིབ་གསོ། རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲིབ་གསོ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་གསོ་བཅས་སྤྱོད་པར་ཤུགས་སྤོང་བརྒྱག་དགོས་” ཞེས་ཆོས་ལུགས་ལས་སྐབ་མི་ལྷན་གྱི་ཆུང་བྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱང་དམར་ཤོག་ཆོགས་པའི་སྤངས་འཛིན་འོག་ཏུ་བཅུགས་འདུག།

དོན་ཚན་ ༡༥ པའི་ནང་དུ་ཀྱན་གསུང་ཁྲུང་མིང་གཞུང་ནི་ “བོད་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་ཡང་མིང་དོས་འཛིན་” ཀྱི་བྱ་བའི་ཐད་ “ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་གྱི་སྒྲིལ་ཡིག་” དང་ “བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟྱར་གྱི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་དོས་འཛིན་དོད་མཐུ་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཡིག་” གཞིར་བཟུང་དབང་ཆ་གཙོ་བོ་ཡོད་མཁན་གྱི་སྒྲིག་འཇུགས་དེ་ཡིན་པར་བསྐྱར་དུ་ནན་ཏན་བྱས་འདུག བྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་བཟོས་པའི་སྤྱིང་གཞི་ཅན་གྱི་ “བོད་ཀྱི་སྤྱུལ་སྤྱིའི་སྐོར་གྱི་གནས་བཟུས་འཕྲུལ་འཕྲིན་ལྷན་” ལྟ་བུ་ཆོས་ལུགས་ལས་སྐབ་མི་ལྷན་ཁག་གི་ “གཞི་ཚའི་གནས་ཚུལ་དང་། ཆེ་བསྐྱོད་དང་ཉེས་ཆད། ཐོབ་ཐང་སྤྱོར་བསྐྱེད་དང་དུས་རྒྱུན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་” སྔགས་འཁོད་པའི་གནས་བཟུས་འཕྲུལ་འཕྲིན་ལྷན་ལ་ལྟོ་བྱ་ཡིན་པ་རེད། (དོན་ཚན་ ༣༣)

བྱི་ལོ་ ༡༩ པའི་ནང་དུ་ཡང་བསྐྱར་ཀྱན་གསུང་ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་ལྷན་ཁང་དང་། རྒྱ་རྒྱུད་དོད་མཐུ་ལྷན་ཁང་། ཆ་འཕྲིན་བཟོ་ཆལ་ལྷན་ཁང་། སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ལྷན་ཁང་། ཀྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ལྷན་ཁང་⁴⁸བཅས་ནས་མཉམ་གཅིག་ཏུ་ “རྒྱ་རྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་འཕྲིན་ཞབས་ཞུ་དོད་མཐུ་ཐབས་” ཞེས་པའི་ཉ་ཅང་ཆད་བཀག་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲིག་གཞི་སྒྲིལ་ཡིག་གསར་པ་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱས་འདུག བྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་བྱི་ལོ་ ༣ པའི་ནང་སྒྲིག་སྒྲིལ་དེ་ལག་བཟྱར་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པར་བཞེན་འདིས་ “རྒྱ་ལམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་བརྒྱུད་དང་། ཆོས་དཔེ་འགྲེམ་སྒྲེལ་ཆོས་ལུགས་ནང་དོན་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཆ་ཁྲབ་སྒྲེལ་ ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲིག་ཐད་གཏོང་དང་ཐད་གཏོང་གསོག་འཛིག་སྔགས་ལ་ཆོད་འཛིན་” ⁴⁹རྒྱ་ཆེར་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པ་རེད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁག་དང་སྒྲིབ་བྱ་མཐོ་སྒྲིབ་དགོན་པ། ལྷ་ཁང་སྔགས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་ལྡན་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱ་ལམ་དུ་ཁྲབ་སྒྲེལ་མ་བྱས་གང་དེས་པར་དུ་ལོ་གསུམ་གྱི་ཡན་ཆད་ལྡན་པའི་ “རྒྱ་རྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཆ་འཕྲིན་ཞབས་ཞུའི་ཆོག་མཆན་” ཞེས་པ་ལེན་དགོས་པ་མ་ཟད་དོན་ཚན་ ༡༥ ནང་དུ་ “སྤྱི་ཚོགས་འཆམ་མཐུན་དང་དཔལ་ཡོན་ལ་འཆམ་ཞིང་དང་ལྡན་མི་དམངས་རྣམས་མེས་ཀྱལ་ལ་དགའ་ཞེན་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་བརྩེ་བཀྲར་བྱ་བའི་ལམ་ལ་ཁྲིད་པའི་” ནང་དོན་ཅན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མ་སྒྲེལ་གང་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་མིང་ཁྲུས་དང་ཁྲིམས་སྒྲིག་ཁག་ལ་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད་དགོས་པ་སྔགས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་བཞག་འདུག།

གང་འཁོད་སྒྲིག་སྒྲིལ་དེས་རྒྱ་རྒྱུད་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྒྲེལ་བར་ཆད་བཀག་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཡོད་པ་ཡིན། དོན་ཚན་ ༡༤ པས་ “ཆོས་ལུགས་བདེ་སྤྱོད་ནས་མིང་གཞུང་གི་དབང་ཆད་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་བར་ཚིམ་པ་དང་། གྲུང་ཁན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་པ། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་ཀྱལ་ཁབ་གཅིག་ཀྱང་། མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་ སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་བཅས་ཉམས་ཉེས་སུ་གཏོང་བར་ཚིམ་པ། ཐལ་སྤྱོད་དང་དྲག་སྤྱོད། མི་རིགས་ཁ་བྲལ། ཆོས་ལུགས་ཚིངས་ཞེན་སྒྲེལ་བ་སྔགས་” ⁵⁰ཆ་བཅས་བཀག་བསྐྱམས་བྱས་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་ དོན་ཚན་ ༡༤(༢) པར་ “ཆོས་ལུགས་བདེ་སྤྱོད་ནས་མིང་གཞུང་གི་ཁྲིམས་དང་སྒྲིབ་གསོ། གཞེན་སྒྲིག་ སྤྱི་ཚོགས་དོད་མཐུ་དང་ལམ་ལུགས་གཞན་དག་ལག་བཟྱར་བྱ་རྒྱུར་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་” མི་ཆོག་པ་ དང་དོན་ཚན་ ༡༤(༧) པར་ “ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྒྲེལ་བའམ་ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་སྒྲེལ་བར་མཐུན་རྒྱུན་སྤྱོད་པ་སྔགས་” བྱེད་མི་ཆོག་པ་བཟོས་འདུག དོན་ཚན་ ༡༤(༩) པར་ “ཁྲིམས་ལོ་མ་སོན་པའི་བྱིས་པར་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱུལ་མ་བྱེད་པའམ་ཁྲིམས་ལོ་མ་སོན་པའི་བྱིས་པར་ཆོས་ལུགས་བྱེད་སྒྲིག་ལ་ཞུགས་རྒྱུའི་གོ་སྒྲིག་བྱེད་པའམ་ཞུགས་རྒྱུའི་བཅོན་ཤིང་གཏོང་བའི་” རིགས་བཀག་བསྐྱམས་བྱས་འདུག གོང་གི་ཆད་བཀག་དེ་དག་ནི་བོད་ནང་གི་ཆོས་དང་རང་མོས་རྟོག་རྩལ་གཏོང་བར་བྱེད་པའི་མཐུན་རྒྱུན་དུ་འཁྱུར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཉ་ཅང་ཆེ་བ་ཡིན།⁵¹

སྒྲིག་སྒྲིལ་གྱི་དོན་ཚན་ ༡༧ པར་སྤྱི་སྤྱོད་སུ་ཡིན་ཏུང་ “བྱས་མཆོད་དང་སྤྱོད་བསང་བཅུག་པ། རྟོམ་པ་འབུལ་བཞེས་ཀྱི་མཛད་སྒྲིག་སྤྱོད་པ། ཞལ་འདོན་འདོན་པ། དབང་གཞུང་བ་སྔགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲིག་མཐུ་དག” རྒྱ་ལམ་ནས་ཐད་གཏོང་བྱེད་པ་དང་ཐད་གཏོང་གསོག་འཛིག་བྱེད་པ་སྔགས་ཡོངས་སུ་བཀག་བསྐྱམས་བྱས་འདུག དོན་ཚན་ ༡༩ པར་ “རྒྱ་ལམ་ནས་ཆོས་ཆོགས་འཇུགས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བྱ་དང་བྱེད་སྒྲིག་སྒྲེལ་པའི་རྒྱ་གནས་འཇུགས་པ། རྟོམ་འཇུག་པ་བསྐྱེད་པའི་རིགས་” ཀྱང་བཀག་བསྐྱམས་བྱས་འདུག།

ཁྱེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་བོད་ས་བཅད་བཞིན་བྱས་པའི་ནང་གི་བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཁག་ལྷོང་ས་ཞེས་པར་སྐྱེ་མོ་ནས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་གནས། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ལྷོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆོན་མོ་མཆོག་གི་སྐྱེ་པར་སྐྱེ་གཤམ་དང་ཉར་ཆགས་བྱེད་པའམ་ཁོང་གི་འཁྲུངས་སྐར་སྐྱེད་བཅི་བྱེད་པར་བཀག་བསྡོམས་ཆུ་ཆེར་བྱས་ཏེ་དེ་རིགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཉེས་ཆད་དང་བཀག་ཉར་བྱས་དང་བྱེད་ཐུས་ཡིན་པ་རེད། འདི་ལོ་ཡང་དཔང་རྟགས་མངོན་གསལ་ཅན་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་བར་ལྟར་ན་ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་རིང་བོད་རང་སྐྱོང་སྡེ་ཁག་གི་ཕྱི་མཁས་སྤྱི་བདེ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་འདར་གཅིག་མཛུངས་ཀྱི་དམ་བྱག་བྱུང་དང་འབྱུང་ཐུས་ཡིན་པ་ཏེ་ཅང་གསལ་པོར་གྱུར་འདུག།

ཕྱི་ཟླ་ ༣ པའི་ནང་དཀར་མཛེས་ཁུལ་སེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་དཔོན་པོ་མེ་པ་སོགས་སྤྱི་ལོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་པར་སྐྱེ་གཤམ་བྱེད་པ་ནས་ཉེས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་སྤེལ་ཏེ་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་པར་གྱི་ཆབ་ཏུ་ཞི་ཅིང་ཡིན་གྱི་འདྲ་པར་སྐྱེ་གཤམ་དགོས་པ་⁵²དང་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཆེ་འཆོ་སྟོན་སོགས་ཀྱི་རིགས་སྐྱུར་ཡོངས་རྫོགས་མཆོམས་འཛིན་ཆུ་ཡིན་པའི་ཉེན་བརྟུང་བྱུང་ཡོད།⁵³

ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ལས་འགུལ་དེའི་རྒྱུ་མཐུད་དེ་རྫོང་པོན་པོ་ནས་བོད་མི་ ༦༠ ཙམ་འཛུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་དང་། ཉེན་རྟོག་པས་བོད་མི་ཆོའི་ཁང་ཁྱིམ་དང་ཁ་པར་སོགས་བསྡོམས་བཤེར་⁵⁴བྱས་ཏེ་ཕྱི་ཟླ་ ༧ པའི་ཟླ་འགོར་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་པར་ཉར་ཆགས་བྱས་པ་ཆུ་མཆོན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཁྱོན་བོད་མི་ ༡༩༡ ཙམ་འཛུ་བཟུང་བཀག་ཉར་⁵⁵བྱས་འདུག་ཅིང་ཟླ་བ་གཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་སེར་ཤུལ་རྫོང་གི་བཀག་ཉར་ཁང་ཞིག་ཏུ་བཅུན་ཤིང་གྱིས་ཆབ་སྤྱི་དྲྀ་གསོ་གཏོང་བ་དང་ཟ་མ་ཚུལ་བཞིན་མ་སྤྲད་པ། བཀག་ཉར་འོག་གནས་པའི་ནད་པར་སྤྲོན་བཅོས་ལྟ་སྐྱོང་ཚུལ་བཞིན་ཐོབ་མ་བཟུག་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འཕྲད་འདུག།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཟླ་འགོར་དཀར་མཛེས་རྫོང་ཁོངས་ནས་ཡིན་པའི་བོད་མི་སྟེས་པ་དཀོན་མཆོག་བཀྲ་ཤིས་ལགས་དྲང་བྱུང་མེད་རྩ་པོ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་སྐད་འཕྲིན་ཆོགས་པ་ཞིག་ཏུ་ “ལྷོང་ས་མཆོག་གི་སྐྱེ་པར་འཁྲུངས་སྐར་ཉེན་མོར་ཞབས་བཞུན་གསོག་སྐབ་དགོས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་བརྟན་པར་བསྐྱར་བའི་ཆུ་མཆོན་” ⁵⁶གྱིས་འཛུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་ཅིང་མིང་ལག་སོན་མ་བྱུང་བའི་ས་གནས་ཀྱི་བོད་མི་སྤྲོམ་ཅུ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་ལྷོང་ས་མཆོག་གི་འཁྲུངས་སྐར་སྐྱེད་བཅི་བྱས་པའི་ཆུ་མཆོན་གྱིས་འཛུ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་འདུག།

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་དུ་ནས་ཆུ་ཁུལ་སོག་རྫོང་གི་བྱུང་ཁོངས་སྤོབ་གྲྲ་ཁག་གི་སྤོབ་ཁང་གི་རྒྱབ་དོན་ནས་པར་སོགས་སྤྱི་ “སྤོབ་གྲྲ་ཞི་བྱེ་བྱེ་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་བསྐྱར་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྣ་བསྐྱེད་སྤྱིང་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྤེལ་ས་ཞིག་ཏུ་ཅ་བ་ནས་བསྐྱར་མི་རུང་” ⁵⁷ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོག་བརྫོང་སྤྱི་ཆོགས་བྱིས་ཏེ་སྤོབ་གྲྲའི་ནང་དུ་མ་ཞིའི་ལག་འཁོར་དང་མེད་བ་འཛིན་པ་སོགས་ཅ་ནས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་བཅོས་འདུག་ཅིང་སྤོབ་ལུག་གི་པ་མ་དང་ཉེ་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱང་སྤོབ་གྲྲའི་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནམ་པ་མཆོན་པའི་དཔོན་པོ་འབྱེར་བ་དང་མ་ཞི་འདོན་པ་སོགས་བྱེད་མི་ཆོག་པ་བཅོས་འདུག།

“སྤོབ་གྲྲ་ཞི་བྱེ་བྱེ་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཛུགས་བསྐྱར་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་སྣ་བསྐྱེད་སྤྱིང་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྤེལ་ས་ཞིག་ཏུ་ཅ་བ་ནས་བསྐྱར་མི་རུང་” པར་ཁུངས། ཞི་གྲྲའི་རང་དབང་རྒྱུང་འབྲེལ་ཁང་།

གཏོར་བཤེག་དང་ཕྱིར་ཕྱད།

ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ པའི་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁམས་བྲག་མགོ་དགོན་པའི་
 ཉེ་འགྲམ་ནས་རིང་ཚད་ཡི་ནི་ ༧༧ ཅན་གྱི་སྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་དང་
 ཡི་ནི་ ༩༠ ཅན་གྱི་རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན་གྱི་སྐུ་བརྙན་སྟགས་གཏོར་
 བཤེག་བཏང་འདུག⁵⁸ ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་འགོ་སྟོན་དུ་བྲག་མགོ་དགོན་
 པའི་ནང་བརྙན་སྐབ་ལྷ་དང་མ་ཁི་ལག་འཁོར་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་
 གཏོར་བཤེག་བཏང་འདུག བྲག་མགོ་རྣམ་རྒྱལ་སྤྱི་དགོན་པའི་ནང་
 བརྙན་སྐབ་ལྷ་⁵⁹དེ་བཅུགས་ནས་ལོ་རྒྱུ་ ༢༠ ཙམ་སོང་ཟིན་ཞིང་གཏོར་
 བཤེག་མ་བཏང་བའི་གོང་དུ་དེར་སློབ་ཁང་ ༥༠ ཙམ་དང་སློབ་མ་
 གངས་ ༡༠༠ ཙམ་དང་དག་རྒྱ་ལས་བྱེད་ ༢༠ ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།
 རྒྱ་དུ་དགོན་པའི་ལྷ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྒྱ་བོད་དབྱིན་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡིག་
 དང་ནང་ཆོས་སྟགས་བོད་ཀྱི་སྐལ་རྒྱུ་རིག་གནས་སྐབ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་མ་ཟད་དབྱར་དགུན་གྱི་གུང་གསང་སྐབས་སུ་བྲག་མགོ་འཕྲི་མི་སྐུ་
 སློབ་སྤྲུག་ཆོ་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཟབ་ཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་རེད།

བྲག་མགོ་འཕྲི་མི་བརྙན་སྐབ་སྤྱི་དགོན་པའི་རྣམ་པ།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་འགོ་སྟོན་དུ་རྒྱ་ནག་ཀན་སུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཉིང་ཤུ་རྟོས་རིགས་རང་སྤྱོད་ཁུལ་ཡུན་ཅིན་རྫོང་གི་ཕྱེ་རྟོ་གོང་རལ་དུ་ཆགས་པའི་མཁར་
 དམར་དགོན་པ་བཅའ་གྱིས་སྤྱོད་བརྒྱུ་དུ་བཅུག་པ་དང་ལྷ་བཅུན་རྣམས་དྲག་ཤྱགས་ཀྱིས་ཕྱིར་ཕྱད་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད།⁶⁰ སྤྱི་ཆོགས་
 དུ་རྒྱ་ཁག་ཏུ་རྒྱ་ཁྱབ་དུ་ལྷ་དང་བརྙན་སྐབ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལྷ་བཅུན་ཆོས་ “ལྷ་བཅུན་རྣམས་སྐུ་སར་པལ་པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་
 རེད་” ཅེས་པའི་འཕྲིང་དར་བཟུང་ནས་དུ་འབོད་བྱེད་བཞིན་པ་མཐོང་ཐུག།⁶¹

མཁར་དམར་དགོན་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྙན་སྐབ་ཁྲིད་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་མཁན་གྱི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སློབ་གཉེར་བ་པལ་ཆེ་བ་རྒྱ་མི་ཡིན་
 བ་ཡང་དགོན་པའི་མཁན་པོ་ནི་བོད་མི་ཡིན་པ་རེད། དགོན་པ་དེ་རིག་གནས་གསར་བཞེད་སྐབས་སུ་གཏོར་བཤེག་བཏང་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡
 ལོར་ཉམས་གསོ་བྱས་འདུག ཉེ་ལམ་སྤྱོད་བརྒྱུ་བཏང་བའི་སྐབས་ཐོག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་དགོན་པའི་ཡོང་འབབ་ས་གནས་སྤྱི་དགའ་ལ་བཞག་འཕེལ་བརྒྱུ་
 དགོས་ཚུལ་བཤད་པར་དང་ལེན་མ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་འདུག⁶²

འཇུ་བཟུང་དང་མནར་གཅོད།

- **དཔལ་དཀའ་དང་ཉི་མ།** བྲག་མགོ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དཔལ་དགའ་དང་ཕྱག་མཛོད་ཉི་མ་གཉིས་བྲག་མགོ་ནང་བརྙན་སྐབ་ལྷ་དང་
 རྟོན་པའི་སྐུ་བརྙན། རྩེ་བཅུན་བྲམས་མགོན་གྱི་སྐུ་བརྙན་སྟགས་གཏོར་བཤེག་མ་བཏང་བའི་གོང་གི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཟླ་དཀྱིལ་ཙམ་ལ་
 འཇུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་སྐབ་ལྷ་དང་སྐུ་བརྙན་གཏོར་བཤེག་གི་ལས་གཞིའི་ཐད་མི་མང་ལ་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་པའི་བཅའ་བཏང་བར་
 མ་ཉན་པར་བརྟེན་ལྷ་མཐུད་འཇུ་བཟུང་བྱས་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་གནས་བབ་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག
- **བརྙན་འཛིན་ཉི་མ་དང་བྲག་ཤིས་རྩི་རྩེ།** བྲག་མགོ་དགོན་པའི་ལྷ་བརྙན་འཛིན་ཉི་མ་དང་བྲག་ཤིས་རྩི་རྩེ་གཉིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ལོར་
 ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༢ ཉིན་འཇུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་སྐབ་གསོ་བརྒྱུར་བཞོད་ཁང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་ནས་རྒྱུད་རྩིས་མནར་གཅོད་བྲག་པོ་
 བཏང་བས་བརྙན་འཛིན་ཉི་མའི་མིག་ལ་རྣམ་སྟོན་ཐོག་ཡོད་པ་རེད།
- བྲག་མགོ་རྟོར་པ་ནས་ཡིན་པའི་ཆེ་ཁིང་བསམ་འབྱུང་གཙོས་པའི་བོད་མི་བདུན་ཙམ་ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༤ ཉིན་འཇུ་བཟུང་
 བྱས་ཏེ་སྐབ་གསོ་བརྒྱུར་བཞོད་ཁང་དུ་བཅུག་ཡོད་འདུག
- བྲག་མགོ་དགོན་པ་གོང་ཆོན་ས་ཡིན་པའི་རྩ་མོ་དབྱེས་སྤྱི་དགོན་པའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ཟླ་མགོ་ར་འཇུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་སྐབ་གསོ་བརྒྱུར་བཞོད་ཁང་
 དུ་བཅུག་ཡོད་འདུག

- བྲག་གཡལ་རྫོང་ནས་ཡིན་པའི་ཨ་བཟང་དང་རྒྱུ་བྲག། རྒྱུ་མཚོ་བཅས་གསེར་རྩ་བུ་རྒྱ་བུ་གནས་མཇལ་དུ་སོང་སྟེ་བྱིར་འཁོར་བའི་ལམ་བར་ནས་བྲག་མགོ་རྫོང་ཉེན་རྟོག་པས་ཁ་པར་བསྟོན་བཞེར་གཏོང་སྐབས་གཏོར་བཞིག་བཏང་མ་ཐག་པའི་སྟོན་པའི་སྐབས་བརྟན་སྟགས་ཀྱི་འདྲ་པར་ཡོད་པར་བརྟན་འདྲ་བཟུང་བྱས་ཏེ་བྲག་གཡལ་རྫོང་ཉེན་རྟོག་པར་ཅིས་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་རེད།
- རྫོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། རང་ལོ་ ༡༩ མདོ་སྤང་ར་བ་ཀེ་རྟེ་དགོན་པ་ནས་ཡིན་པའི་གྲུ་རྫོ་བཟང་ཆོས་འཕེལ་ལགས་དོན་རྟགས་མ་ཆོད་པའི་གྲུ་བཅུན་གཞན་ཅིག་དང་ལྷན་དུ་བྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ནང་དུ་རྒྱ་མཚན་གསལ་ལོ་མེད་པར་འདྲ་བཟུང་བྱས་འདུག⁶³ ཁོང་ཉིད་བྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ལྷ་སར་བོད་མིའི་ཁྲིའི་ཆོས་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་འདྲ་བཟུང་བྱས་ཡོད་པ་དང་བྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་ར་བ་ནས་ཡང་བསྐྱར་འདྲ་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཟླ་བ་ ༩ ཅམ་ལ་ཁྲིམས་བཞེར་གང་ཡང་མེད་པར་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག
- དཀོན་མེ། རང་ལོ་ ༩༥ ར་བ་རྫོ་ཆོགས་དགོན་པའི་དགེ་སྤྱོད་དཀོན་མེ་ལགས་ནི་བྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆོས་ ༢༠ ཡས་མས་སུ་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག⁶⁴ ཁོང་ཉིད་འདྲ་བཟུང་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསལ་ལོ་མ་ཐེས་ཀྱང་སྐད་འཕྲིན་ཆོགས་པའི་ནང་དུ་ཞལ་འདོན་གསལ་སྐབས་ཀྱི་གངས་ཤོ་བཟུ་རུབ་གནང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་སྟེ་པ་ཆོད་དཔག་བྱེད་བཞིན་འདུག⁶⁵

བྲག་པ། བཀག་རྒྱ་དང་རྟོགས་སྤྱང་།

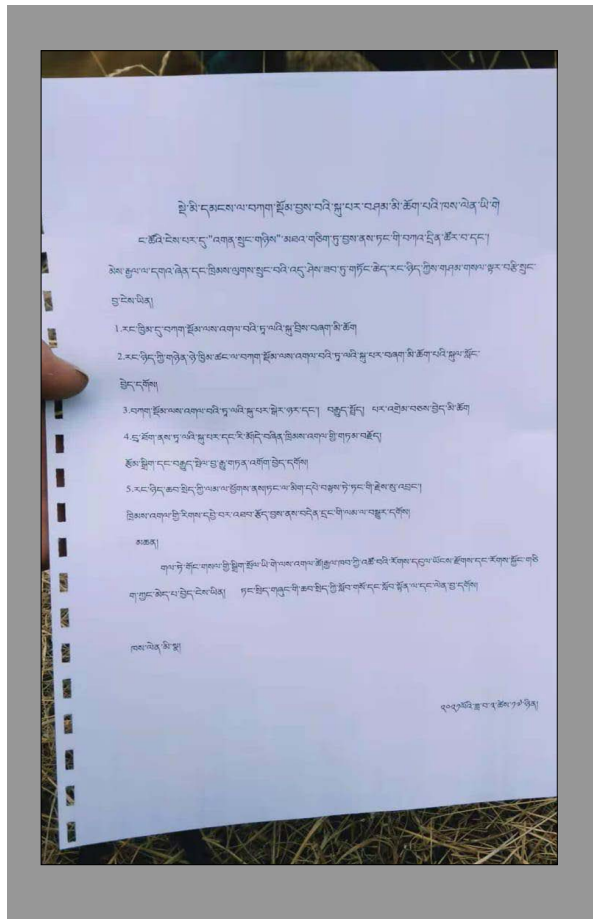

ལྷ་སའི་ཉེན་རྟོག་པས་རྟོགས་སྤྱང་འཕུལ་ཆས་བརྒྱུད་སྟེ་ཕྱི་ཕྱོད་བཞིན་པ། པར་ཁུངས།: tibet.cn

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་རྩ་བུ་གནས་ཚུལ་བྱི་བྱེད་སྐབས་སུ་བར་རྟོགས་ནས་དུས་རྒྱུ་དུ་བོད་མི་ཆོའི་འབྲེལ་གཏུག་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཆ་ཆོད་ལ་ཆོད་མཐོའི་འཕུལ་ཆས་སྟགས་སྤྱང་དེ་ཞིབ་བཞེར་དང་རྟོགས་སྤྱང་ནན་པོ་བྱེད་བཞིན་འདུག དེ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཆོས་རྒྱ་གཞུང་གིས་དོན་ལེན་དང་ཆོག་མཆན་སྤྱད་པའི་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་གི་གནས་ཚུལ་ཁོ་ནར་བརྟན་པ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ལ་ལྟ་སྟོན་བྱེད་པར་བཀག་བསྟོན་རྒྱ་ཆེར་བྱས་འདུག

བྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཆོས་བཀོལ་སྤྱད་མང་ཤོས་བྱེད་པའི་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཆོགས་དྲུ་རྒྱ་སྐད་འཕྲིན་དང་བོད་འཕྲིན་སྟགས་ལ་ལྟ་གཏུ་དོ་སྤང་བྱས་སོང་། རྒྱ་ཆུ་ཁུལ་དང་དཀར་མཛེས་ཁུལ་ནས་བོད་མི་ཆོའི་ཁ་པར་གང་བྱུང་དུ་བསྟོན་བཞེར་བྱས་ཤིང་སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྐབས་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་སྤྱི་ཆུས་ལ་སྟོན་བཞིན་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་སྟགས་རྟེན་སོན་བྱུང་བ་ནམས་ནག་ཉེས་སུ་བཅིས་ཏེ་བོད་མི་སྟོན་ཆེན་ཞིག་འདྲ་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁྲིད་ཀྱི་ལ་ལ་ནི་གཞུང་གིས་ཆོག་མཆན་མེད་པར་གཞུང་འབྲེལ་དུས་ཆེན་སྐབས་ཀྱི་འདྲ་པར་སྟགས་བསྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འདྲ་བཟུང་བྱས་པའང་ཡོད་འདུག

བཅན་འགྲུབ་པ་བཞུགས།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ནང་རྒྱ་བོད་པོ་འཕྲིན་ལྷན་ཁྲིམས་མི་ཚོས་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ།

དཀར་མཛེས་ཁུལ་མེར་ཤུལ་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་དབོན་པོ་སྡེ་པ་སོགས་སུ་
ཁྲིམས་འགལ་དུ་བསྐྱེད་པའི་པར་རིས་སོགས་ཡོད་མེད་བཞག་ཆེད་བོད་
མི་མང་པོའི་ཁ་པར་དང་ཁང་ཁྱིམ་བསྟོན་བཤེར་བྱས་ཆེས་ཕྱི་ཟླ་ ༡
པའི་ནང་དུ་བོད་མི་ ༡༩༡ ཙམ་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་⁶⁶བྱས་འདུག་
ཅིང་རང་ལོ་ ༡༧ ཡན་གྱི་བོད་མི་ཆོ་འབྱོར་འགྲུག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
སློབ་གསེར་སྦྱང་པ་དང་འགྲོ་ས་མཆོག་གི་སློབ་པར་ཉར་བ་དང་ཕྱི་
ཕྱོགས་སུ་འབྲེལ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆ་ནས་མི་ཚོགས་ཚུལ་བཤད་འདུག⁶⁷

ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ནང་དབོན་པོ་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་ ༤༠ ཡས་མས་
ཤིག་ཉིན་གྲངས་དུ་མར་འབྱོར་འགྲུག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་གསེར་
པ་དང་འགྲོ་ས་མཆོག་གི་སློབ་པར་སྟེག་གཤམ་མི་བྱེད་པ་དང་རྒྱ་ནག་
ལ་དགའ་ཞེན་དགོས་པ་སོགས་འཁོད་པའི་དོན་ཚན་ལྷ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཆ་
ཞིག་ལ་བཅན་དབང་ཐོག་མཚན་རྟགས་བརྒྱག་བརྒྱག་ཡོད་པ་རེད།⁶⁸

གནས་ཚུལ་དེ་དག་གིས་རྒྱ་ཆུ་ཁའི་དམ་དྲག་གི་གནས་སྤངས་སྤར་ལས་
ཀྱང་ཆབས་ཆེ་དུ་བཏང་འདུག་སྱུར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ པའི་
ནང་དུ་དབོན་པོ་གྲོང་རྒལ་དུ་བོད་མི་འགས་རྒྱ་གཞུང་ལ་དོ་སྐྱོལ་ལས་
འགུལ་སྟེལ་བ་དང་སྟག་པར་དུ་གྲ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མའམ་རྟ་མེ་ལགས་
⁶⁹བཀག་ཉར་ཁང་དུ་རྒྱུང་རྟེན་མཁར་གཅོད་དྲག་པོ་བཏང་བར་བརྟེན་
འདི་ལོ་ཕྱི་ཟླ་ ༡ པའི་ནང་སྤྱོད་ས་སུ་གྱུར། ཁོང་ཉིད་འདས་སྐྱོངས་
སུ་གྱུར་རྗེས་ས་གནས་བོད་མི་ཚོས་ཡུལ་དངོས་དང་སྤྱི་ཚོགས་དུ་རྒྱ་
ཁག་ཏུ་ལྷ་དཔལ་གྱི་ཚུལ་ཡིག་འབྲི་བ་སོགས་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་
མཆོག་བྱེད་ཀྱི་ནམ་འཇུག་ཤུགས་དྲག་བསྟན་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོའི་ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ནང་རྒྱ་བོད་པོ་ནས་དོ་སྐྱོལ་
ལས་འགུལ་སྟེལ་བའི་བརྟན་པར་ནམས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་ཆེར་ཁྱབ་པར་
བརྟེན་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ས་གནས་བོད་མི་ཚོའི་ཁ་པར་གང་བྱུང་དུ་
བསྟོན་བཤེར་བྱས་འདུག

ལྷ་ཆུལ་མི་མཐུན་པར་བཀག་བཞུགས།

ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་དུ་ནག་ཆུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེན་རྟོག་པས་ནག་ཆུ་བྱང་
ལམ་སྡེ་པ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་མི་ ༡༡༠ ཙམ་སྐད་གཤམ་ཆེ་བའི་ནག་
ཆུའི་རྟ་རྒྱགས་འགན་ཚུགས་ཀྱི་སྡོན་འགྲོའི་ག་སྒྲིག་བྱ་སའི་ཡུལ་དངོས་
ཀྱི་འདྲ་པར་སྤངས་པར་བརྟེན་བཀག་ཉར་དང་འབྲི་བཅུད་བྱས་འདུག་
འདྲ་པར་དེ་དག་གི་ནང་དུ་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་བདེ་སྲུང་མི་སྣ།
རྒྱ་ལམ་ཆེ་ལག་སོགས་ཐེབས་ཡོད་པར་བརྟེན་དེ་དག་ཡར་མར་བརྒྱུད་
སྤྱར་བྱེད་པ་ནི་ཁྲིམས་འགལ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་བཤད་འདུག པར་རིས་
དེ་རིགས་བརྒྱུད་སྤྱར་བྱེད་མཁུ་ཚོར་རྒྱ་སྤོར་ ༥༠༠༠ རེའི་ཉེས་ཆད་
བཅད་དེ་སྤྱོད་སྟེལ་བཏང་འདུག་ཀྱང་བདུན་ཕྲག་རེ་རེའི་ནང་དུ་རྟག་
པར་ས་གནས་ཉེན་རྟོག་ལས་ཁུངས་སུ་ཐོ་འགོད་བྱེད་དུ་ཡོང་དགོས་པ་
བཟོས་འདུག་ཅིང་བོད་མི་ ༤༠ ཙམ་ཞིག་སྤྱ་མཐུད་བཀག་ཉར་བྱས་
ཡོད་འདུག

ནག་ཆུ་བྱང་ལམ་གྱི་གྲོང་མི་ནམས་ཉེན་རྟོག་པས་བཀག་ཉར་བྱེད་བཞིན་པ། པར་ཁུངས། RFA

” བཏང་བར་བརྟེན་ལོ་གཅིག་དང་ཕྱིད་ཀའི་བཅོམ་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་འདུག་པ་མ་ཟད་ཁོང་གིས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་པར་རིས་དེ་གཏུགས་དཀར་ཆེ་རིང་ལ་འབྲེལ་གཏུག་བྱས་ནས་སྒངས་རབས་དང་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་གཏོར་བརྒྱག་བཏང་བའི་ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་གསོག་བྱས་ཚུལ་བསྒྲགས་འདུག མ་ཟད་ཁྲིམས་ཁང་གིས་མཆོ་སྟོ་ཁྲུལ་ཆབ་ཆ་གོང་རལ་གྱི་སྒྲ་མཆོའི་བུམ་པ་རྟགས་ཅན་གྱི་རྒྱང་ཚེད་སྟོ་ལོ་འགྲན་སྤྱར་སྐབས་དུག་པའི་ཐོག་བྱམས་པ་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱི་རུ་ཁག་གིས་དར་ཆ་དེ་སྟེལ་བ་དང་། སྐབས་དེའི་འགྲན་སྤྱར་གྱི་འདྲ་པར་དང་བརྟན་ཐུང་སྟེགས་སྐད་འཕྲིན་གྱི་ཀླུ་མེད་སྟེ་བཞུགས་ཀྱི་ཆོག་པ་ལྟར་ཁྲི་བཀ་ཆགས་དན་པ་བཞག་རབས་བཤད་འདུག

འདས་དོན་བསྐྱར་སྟོན་གྱི་ཁྲིམས་ཆད།

མགོ་ལོག་མ་ཆེན་རྫོང་ར་རྒྱ་གོང་ནས་ཡིན་པའི་རང་ལོ་ ༥༠ ལོན་པའི་བཟ་གིས་རྒྱལ་ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་བསྐྱར་དུ་འཇུག་བཟུང་བྱས་ཏེ་ “རྒྱལ་ཁབ་ཁ་བྲལ་ལ་དན་སྒྲུལ་” ཞེས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ལོ་གཅིག་གི་བཅོམ་འཇུག་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་འདུག⁷⁹ བཟ་གིས་རྒྱལ་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་འཇུག་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག་ཅིང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་ ༥ པའི་ཆེས་ ༡༩ དང་ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ཟླ་ ༡༠ པའི་ཆེས་ ༡༩ ཉིན་བཅས་སུ་ལྷོ་གང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་པ་ལ་ལེན་བྱས་ཏེ་ཁོང་གི་སྐད་འཕྲིན་ཆོགས་པར་བསྐྱར་བའི་ནག་ཉེས་བསགས་ཚུལ་བཤད་འདུག

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་ ༡ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་ཁོས་རང་གི་སྐད་འཕྲིན་ཆོགས་པའི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་དར་ཞིག་དང་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱི་སྲིད་རྒྱུ་ལྟར་བཟུང་མེད་ཀའི་སྐྱེ་པར་ཞིག་བསྐྱར་བར་ཆོགས་མི་ཆོས་དགའ་བསུ་བྱས་འདུག⁸⁰ ལོ་དེའི་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པའི་ཆེས་ ༡ ཉིན་ཁོང་གིས་ “བོད་རང་བཅོན་” དང་འབྲེལ་བའི་ “ལོ་གསར་གྱི་འཆོས་འདྲིའི་བརྟན་ཐུང་” ཞིག་བསྐྱར་ཡོད་པ་རེད། ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་ ༩ ཉིན་ཁོང་གིས་ཡང་བསྐྱར་ “གང་ས་མཆོག་བོད་ལ་ཕེབས་རྒྱུའི་རེ་འདུན་” སྐར་གྱི་བརྟན་ཐུང་ཞིག་དང་ལྷོ་གང་ས་མཆོག་དང་སྲིད་རྒྱུ་ལྟར་བཟུང་མེད་ཀའི་བརྟན་ཐུང་རེ་བསྐྱར་འདུག⁸¹

བཟ་གིས་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་ཁྲིམས་བཤེར་སྐབས་སུ།

བདུན་པ། གང་ཐུང་བཀག་ཉར་དང་མཐར་གཅིད།

རྒྱ་གཞུང་ཉིན་རྟོག་པས་ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གང་ལའང་མ་བསྟོས་པར་དོགས་པ་ཕྱན་བྱ་ཅམ་བྱུང་འཕྲལ་དབང་ཆ་ཆོད་མེད་སྤྱད་དེ་བོད་མི་རྣམས་གང་ཐུང་དུ་འཇུག་བཟུང་བྱེད་པ་དང་བཀག་ཉར་ཁང་དུ་མཐར་གཅིད་དུག་པོ་གཏོར་བ་བཅས་ནི་ད་དུང་ཐུ་མཐུད་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་ཁོང་གྱི་གནད་དོན་ཆབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉེས་མིང་འོག་ཚུད་པའི་བོད་མི་པལ་ཆེ་བ་ཏུ་ཅང་གསང་བའི་སྐད་ནས་བཀག་ཉར་བྱེད་པ་དང་བཀག་ཉར་ས་ཚུགས་སྟེགས་ཀྱི་གཞི་ཚུའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ནང་མིར་མི་ཤོད་པར་བརྟེན་ཁོང་ཅག་གི་གནས་བབ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱད་སྤྱོད་ལས་བཀལ་ཏེ་མང་ཆེ་བ་བཅོན་དབང་འོག་གར་སང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་གནས་བབ་འོག་མཐར་གཅིད་ཆོད་མེད་ཐུང་གི་ཡོད་པ་རེད།

མཐར་གཅིད་ཐུང་མཐར་བོད་མི་པལ་ཆེ་བར་ཉེས་འཇུགས་གསལ་པོ་མེད་པ་དང་ཁྲིམས་བཤེར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་གང་ཡང་མེད་པར་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱད་སྤྱོད་ལས་བཀལ་བའི་ས་ཚུགས་སུ་ཆབ་སྲིད་སྟོབ་གསའི་མིང་ཐོག་ནས་བཀག་ཉར་བྱས་འདུག ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༩ ལོ་ནས་བཟུང་རྒྱ་གཞུང་གིས་བསྐྱར་བཞུགས་ལམ་ལུགས་སྐོ་བརྒྱབས་ཟིན་པའི་བྱུང་བསྐྱགས་བྱས་ཡོད་ཀྱང་བོད་ནང་དུ་ད་དུང་ཡང་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བསྐྱར་བཞུགས་ལམ་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་འདུག

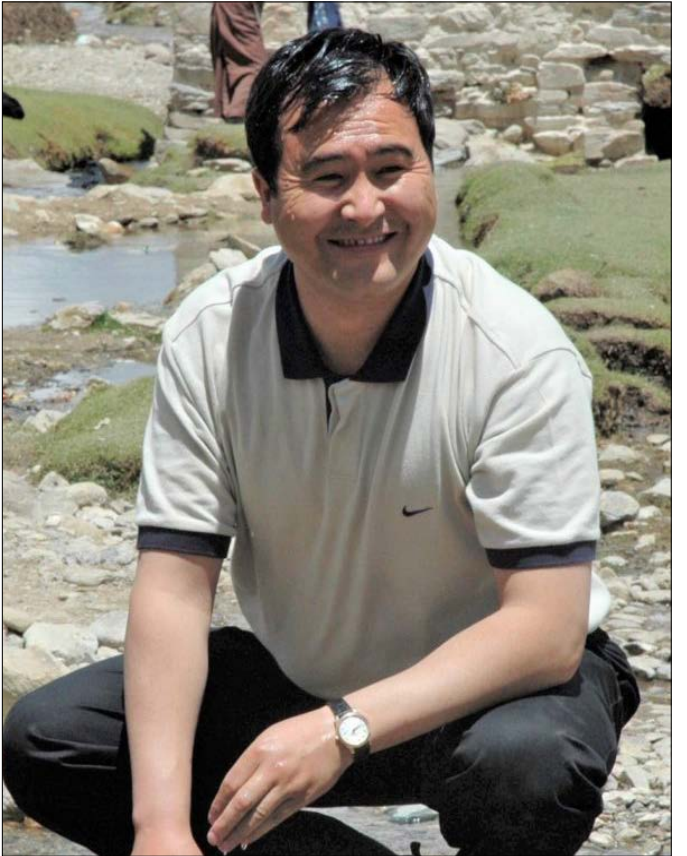
རང་ལོ་ ༤༥ ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོང་པ་དང་སྤྱི་ཆོག་ལའབས་ལུ་བ་རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོའི་ཟླ་ ༧ པའི་ཆོས་ ༡༠ ཉིན་འཇུ་བཟུང་བྱས་ཤིང་དུ་ལྷོ་ཆར་ལྷ་སའི་ཆུ་ཤུར་བཅོན་ཁང་དུ་ཆོ་བཅོན་གྱི་ཉེས་ཆད་ཁུངས་བཞུགས་པ་རེད། ཁུངས་ལྷན་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་དག་ཅིག་བཞུད་ནས་ཤེས་རྟགས་བྱང་བ་ལྟར་ན་ཆུ་ནག་གཞུང་གིས་ཁོང་ཉིད་ལ་ “བུ་ལོན་གཡོ་ལེན་” གྱི་ཉེས་མིང་འོག་ཏུ་ཅང་འོས་མེན་གྱི་ཆོ་བཅོན་ཉེས་ཆད་%༥དང་ཆོག་ཆབ་སྤྲོད་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཕྱག་པའི་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་བ་དེ་ནི་ཆབ་སྤྲོད་གྱི་དགོས་མཁོ་སྤོང་ཆེད་ཅམ་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་དང་སྤྱི་ཆོག་ཁོང་གིས་ཁྲིམས་ཆད་ལྟར་ཕྱག་པའི་མི་སྣ་དག་འབྱར་འཛུམས་གཏོང་ཐབས་བྱེད་བཞུགས་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཆོག་ཆབ་ཅམ་ཡིན་པའི་བདེན་དཔང་ར་སྤྲོད་ཐུབ་པར་ཡུར་ཡོད།⁷

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས་ལ་ཁྲིམས་ཐག་མ་བཅད་པའི་སྤྱི་ལོ་དུ་བཅོན་ཤིང་གྱིས་ཉེས་འགུལ་ངོས་ལེན་ཐོབ་ཆེད་བཀག་ཉར་ཁང་དུ་ཁོང་ལ་མི་སྤྱི་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅིང་དྲག་པོ་བཏང་ཚུལ་གྱི་བདེན་དཔང་ཆེག་ཤི་ཞིག་ཉེ་ལམ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོའི་ཟླ་ ༤ པའི་ནང་བྱིར་ཐོན་འདུག བདེན་དཔང་ཆེག་ཤི་དེས་ཆུ་ནག་གི་བདེ་སྤང་མི་སྣས་ཁོང་ཉིད་འཇུ་བཟུང་མ་བྱས་པའི་ལོ་ལྷ་ཅམ་གྱི་གོང་ནས་ཁོང་ལ་ཆུན་དུ་གསུང་ཐུག་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད་ཁོང་གི་ཁ་པར་ནང་དུ་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་མང་དག་ཅིག་སྤྲུལ་འཇུག་བྱས་ཡོད་པ་ཤེས་རྟགས་བྱང་ཡོད། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་དོན་ལས་འགུལ་ཁང་གིས་དབྱིན་ཡིག་དུ་བསྐྱར་བའི་བདེན་དཔང་ཆེག་ཤི་དེས་རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས་ལ་གཉིད་གཅིག་པ་དང་། ཁ་ཟས་མི་སྤྲོད་པ། སྤྱི་དབྱུག་གིས་གཞུ་པ། ཁེར་བཅུག་བྱེད་པ་དང་སྤྱོད་བཅོས་བྱེད་མི་བཅུག་པ་སོགས་མི་སྤྱི་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅིང་སྤྱི་ཆོག་ཤིག་བཏང་ཡོད་པ་གསལ་འདུག⁸

རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས་ལ་ཟླ་བ་བཞེ་ཅམ་གྱི་རིང་རྒྱུད་རྟེན་དྲག་པོ་བཏང་བ་དང་གཉིད་གཅིག་པ་སོགས་བྱས་འདུག་པ་མ་ཟད་ལོ་ན་ ༧༠ སོན་པའི་ཁོང་གི་ཨ་མ་འང་བཅོན་འཇུག་བྱ་བྱ་ཡིན་ཚུལ་གྱི་འཛིགས་སྒྲུལ་བྱས་པ་སོགས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་མནར་གཅིང་ཆད་ལས་བཟུལ་བ་བཏང་འདུག་ཀྱང་བཅོན་ཤིང་དེའི་འོག་ནས་ཁོང་ལ་ཆབ་སྤྲོད་ནག་ཉེས་གཡོག་མ་ཐུབ་པར་བཞུན་མཐར་ “བུ་ལོན་གཡོ་ལེན་” བྱས་པའི་ཉེས་མིང་འོག་ཆོ་བཅོན་གྱི་ཁྲིམས་ཆད་བཏང་འདུག་པས་ཉེས་མིང་དེ་ནི་ཁག་འཛོགས་ཅམ་དུ་ཡུར་ཡོད།

རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏགས་གཉིས་ཅམ་ལ་གོང་རིམ་ཁྲིམས་ཁང་ལ་བསྐྱར་གཏུག་བྱེད་ཐབས་བྱས་ཀྱང་བསྐྱར་གཏུག་གཅིག་ངོས་ལེན་མ་བྱས་པའི་བཞུད་རིམ་ཁོ་ནར་ལོ་དྲག་ཅམ་འགྱུར་བ་མ་ཟད་སྐར་གྱི་ཁྲིམས་ཆོད་པར་ཁྲིམས་ཆོད་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་ཉིན་བརྗེ་བཏང་བར་བཞུན་ཁོང་ཉིད་ཆུ་ནག་གི་ཁྲིམས་ལྷགས་ལ་ཡིད་ཐང་རབ་དུ་ཆད་པར་ཡུར་ཡོད་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ཟླ་ ༡༢ ཉིན་བཟུང་རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས་ཀྱི་བཟུང་ཟླ་བསྐད་ནམས་ཆོས་སྤྱོད་ལགས་ཁོང་ཉིད་ལ་ཐུག་འཕམ་དུ་འགྲོ་མི་ཆོག་པ་བཟོས་འདུག

རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས་ཀྱི་ཆོག་ཐོའི་ནང་དུ་རྒྱས་མིང་ལེའུ་ (XJ)ཞེས་གྱུན་ཆས་སྤྱིར་བཏང་བ་གྱུན་མཁན་ཞིག་གི་སྐོར་འཁོད་འདུག་ཅིང་དེ་ནི་ཆུ་ནག་དབུས་གཞུང་སྤྱི་བདེ་ལྷན་ཁང་ནས་ “བོད་མི་ནམས་འདུལ་སྤྱོད་” བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བཏང་བའི་མི་སྣ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་འདུག

བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྲོད་བཅོན་པ་རྩོམ་པ་གྲག་ཤེས་ལགས།

སྤྱིར་བཏང་། ང་རང་ཚུ་ཆོད་བདུན་ཅུ་ལ་གཉིད་ཁྱག་མེད་ན་ཡང་། ངས་སློ་སྟོབས་ཆེན་
 སོ་ས་ལན་འདྲེབས་བྱ་བ་རྒྱ་རྒྱུན་འཁྲུངས་བྱས་པ་ཡིན། མིའུ་(འདྲི་གཙོང་པ་)ངའི་སྤེངས་ལ་ཁོང་སློ་ལངས་
 བས་ཤིང་གི་རྒྱབ་བཟུག་ཅིག་དུང་ཡོང་ནས་ང་ལ་དེའི་སྤེངས་ལེངས་ཟེར། ཁོས་ངའི་ལག་པ་གཉིས་
 ཀྱ་རྒྱབ་ཏུ་ལག་ལྷགས་བརྒྱབས་ཏེ་ང་རང་འདྲི་གཙོང་ཁང་དའི་ལྷགས་དེའི་ཆེ་མོར་དབྱངས་ནས་རྒྱང་
 འོག་གི་རྒྱབ་བཟུག་པར་འཐེན་སོང་། ལྷས་ཀྱིས་སྤྱིང་ཆོད་ལ་སྤྱི་རྒྱ་ ༡༥ ཡོད་པའི་ང་རང་ཅ་ལག་ཅིག་
 ཡིན་པ་ལྟར་གནས་ལ་དབྱངས་སོང་། ཏེ་ཅང་མཁྲིགས་པའི་ལག་ལྷགས་ཀྱིས་ངའི་གདང་པགས་པ་
 སྤྱིགས་བྱུང་བས་ན་ཟུག་བཟོད་སྤྱིགས་བྲལ་བ་ཞིག་སྤྱིན་བྱུང་། མཛར་གཙོང་གི་ན་ཟུག་དང་ཉིན་
 མཛན་བསྟུན་མཛར་གཉིད་བཅགས་པར་བརྟན་ང་རང་དཔ་མེད་དུ་བརྒྱལ་འདུག།

“

རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་གིས། རྒྱུད་རང་གི་གནད་དོན་འདི་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རྒྱུད་དོན་འདི་དབུས་སྤྱི་
བདེ་ལྷན་ཁང་ནས་འགན་ཁུངས་ཡོད། རྒྱུད་རང་གིས་ང་ཚོར་སྐད་ཆ་བྱང་པོ་ཤིང་། ང་ཚོ་ཅི་སྤྱི་བདེ་ལྷན་ཁང་པལ་བ་
ཞིག་དང་རྒྱལ་ཁབ་བདེ་འཇགས་ལྷན་ཁང་པལ་བ་ཞིག་ནས་ཡོང་བ་ཡིན། ང་ཚོ་ཅི་རང་གི་བྱ་བ་ལག་བསྟར་གྱི་དབང་ཆ་དང་
དང་ནུས་པ་དམིགས་བསལ་བ་ཡོད་མཁན་གྱི་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་པ་ཡིན། ང་ཚོར་ཡོད་པའི་དབང་ཆ་ཅི་དམིགས་བསལ་
ཅན་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་འཕུས་མི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་ང་ཚོའི་ལས་ཀར་ཐེག་ཏོགས་ཀྱི་དོན་ཆོག་གི་མེད།
རྒྱུད་རང་ལ་སྐད་ཆ་གོ་བདེ་པོ་ཞིག་གིས་བཤད་ན། ང་ཚོས་རྒྱུད་རང་བསད་པའམ་དབང་པོ་སྒྲུབ་ཅན་དུ་བཏང་བ་ཡིན་
ནའང་། ང་ཚོས་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འགན་འཁུགས་ཡང་ཁུར་མི་དགོས། བོད་རང་སྤྱི་དབང་སྤྱི་འཐོག་གི་དོན་ཆ་ལྟ་བུ་
གིས་ཀྱང་རྒྱུད་རང་སྤྱི་བདེ་ལས་ཁུངས་པ་ཡིན་པའི་རེད། རྒྱུད་རང་གིས་ཁ་པར་ནང་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དག་སྒྲ་
འབྲུག་བྱས་ཡོད། ང་ཚོ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་ནག་ཉེས་དག་རྒྱུད་ལུགས་པའི་བདེན་དཔང་ཡིག་ཆ་ཆང་ཡོད། རྒྱུད་ཀྱིས་ང་ཚོར་
ཡོངས་སུ་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དགོས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱིས་ང་ཚོར་མཉམ་འབྲེལ་མ་བྱས་ན་ང་ཚོས་རྒྱུད་རང་པེ་ཅིང་ལ་ཁུར་
ནས་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཚོ་འདི་ཡང་བ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་རྒྱུ་ཡིན།

”

བཀག་ཉར་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་བོད་མི་རྒྱུ་མཉམ་བཀག་ཉར་བྱེད་དོན་དང་ས་ཚུགས་གང་དུ་བཀག་ཉར་བྱས་མིན་སོགས་གཞི་ཚུལ་གནས་ཚུལ་ཁག་ཀྱང་
ཉ་ཅང་གསང་བྱ་དམ་པོ་བྱས་ཏེ་འབྲེལ་ལམ་ཡོངས་སུ་གཙོ་བོ་བཀག་ཉར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ཉེན་རྟོག་པ་དང་རྒྱལ་ཁབ་
བདེ་འཇགས་མི་སྣས་རྒྱ་ནག་དུ་སྤྱོད་བཞིན་པའི་བཀག་ཉར་བྱེད་ཐབས་ཤིག་རེད། མ་ཉུང་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚན་པའི་ཆེད་
མཁས་མི་སྣས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མི་རྒྱུ་མཉམ་ཐེབས་པའི་བཅོན་དབང་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་གྱུར་བའི་གནས་སྐབས་འོག་མི་མང་པོ་ “གསང་
ཞིབ་ས་ཚུགས་” ལག་ཏུ་བཀག་ཉར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གསལ་འདོན་བྱས་ཏེ་དེ་ནི་དམིགས་བསལ་གྱི་སེམས་འཚབ་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་
པ་འབྲེལ་བཞེད་བྱས་འདུག⁹⁹

འཇུ་བབྱང་བཀག་ཉར་བྱས་པའི་བོད་མི་སལ་ཆེ་བ་ནི་ཁྲིམས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་གང་ཡང་མེད་པར་གསང་བའི་ས་ཚུགས་སུ་བརྟུག་ཡོད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡
ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ནང་མདོ་སྤང་རྩ་བ་རྒྱུད་ནས་ཡིན་པའི་གྲ་སྒྲིབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལགས་ཀྱི་ནང་མིར་ཉེན་རྟོག་པས་ཁོང་གིས་ “ལྷོ་ཁོང་ས་མཚོ་ག་
གི་བཀའ་སློབ་དང་བྱུག་དེབ་འབྲེལ་སྤེལ་” བྱས་པའི་ཉེས་པ་བསགས་པར་བརྟེན་ལ་ལྷ་ཡི་བཅོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད་ནས་ཁྲིམ་ཏུ་ཡི་ཉེ་
འགུམ་དུ་ཆགས་པའི་མན་ཡང་100བཅོན་ཁང་དུ་ཡོད་རབས་བཤད་འདུག དེ་ནི་སྒྲིབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ལགས་འཇུ་བབྱང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་ནས་
བབྱང་ནང་མིའི་དོན་མཁོ་ཁོང་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོས་པ་ཐེངས་དང་པོ་དེ་ཡིན་པ་རེད། ཁོང་ཉིད་ལ་ཁྲིམས་བཤེར་བྱས་ཡོད་མེད་དང་རང་གི་
འདོད་མོས་ལྟར་ཁྲིམས་ཚད་པ་སྒྲ་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་སྤང་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནས་ནང་མིར་འབྲེལ་བཞེད་གང་ཡང་བྱས་མི་འདུག་ལ་གལ་ཏེ་ཁོང་
ལ་ཁྲིམས་བཤེར་ཞིག་བྱས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང་ནང་མི་ཉེ་འབྲེལ་སུ་ཞིག་གྱང་ཁྲིམས་ཁང་གི་ཉན་ཞིབ་ལ་བཅར་ཆོག་པའི་ཆོག་མཆན་ཅམ་
ཡང་སྤང་མི་འདུག¹⁰¹

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༩ པའི་ཟླ་མགོར་མདོ་ཁམས་གསེར་རྩ་ནས་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་ཟུར་ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ་ལགས་འཇུ་བབྱང་བཀག་
ཉར་བྱས་འདུག ཁོང་ནི་རང་ལོ་ ༢༩ ཡིན་ཞིང་སྤྱ་གྲ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཡིན་པ་རེད། འཇུ་བབྱང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་ནས་བབྱང་ཁོ་མོའི་གནས་བབ་
དང་ད་ལྟའི་ཆར་གང་དུ་ཡོད་མེད་སོགས་ཤེས་རྟོགས་མི་ཐུབ་པར་གྱུར་འདུག ཆེ་རིང་སྒྲོལ་མ་ལགས་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ཁོ་མོའི་པ་དང་མཉུང་
དུ་འཇུ་བབྱང་བྱས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་སྤྱོད་གྲོལ་བཏང་འདུག་གྱང་ཡང་བསྐྱར་ལོ་དེར་འཇུ་བབྱང་ཐེངས་འགར་བྱས་འདུག ལན་མང་
འཇུ་བབྱང་བྱས་པའི་རིང་རྒྱུད་རྟེན་མནར་གཅོད་བཏང་སྟེ་ཁོ་མོའི་རུས་པ་ཆག་པ་སོགས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་གཞོད་འཆོ་ཐེབས་ཡོད་པ་རེད།¹⁰²

བརྒྱུད་པ། མཇུག་བསྒྲུབས།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་རང་ཁོངས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་རེ་ལེགས་སུ་བཏང་སྟེ་དམིགས་གཏད་ཅི་བཞིན་ལེགས་
འགྲུབ་བྱུང་ཡོད་པའི་དྲིལ་བསྐྱགས་སྤེལ་བཞིན་འདུག་གྱང་དོན་དངོས་ཐོག་བོད་ས་བཅད་བཞོས་བྱས་པའི་འཛིན་སྲོད་ལམ་ལུགས་ཁོད་ཀྱི་བོད་རང་
སྲོད་ཐུངས་དང་མཚོ་སྒྲིབ་ཞིང་ཆེན། ཟླ་སྒྲིབ་ཞིང་ཆེ། ཀན་སུ་ཞིང་ཆེན་སོགས་ཀྱི་ནང་གཏོགས་བོད་ས་ཁུལ་གྱི་བོད་མི་ཚོའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་
གནས་བབ་ལྟ་མཐུད་རྩ་དུ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་འདུག ལྷན་ཡམས་སྒྲིབ་འགྲུག་གི་བཀག་ཉར་དང་རྒྱ་གཞུང་གི་དམ་དྲག་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་མིན་
ལ་མ་བརྟོག་པར་འདི་ག་ལྟེ་གནས་ཁང་གིས་འདས་པའི་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་མི་ཉ་ཅང་མང་པོར་འཇུ་བབྱང་མནར་གཅོད་
བཏང་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་རང་དབང་ལ་དམ་དྲག་ནན་པོ་བྱས་པ། བོད་ཡུལ་དུ་རིག་གཞུང་བཅོན་བསྐྱར་གྱི་ལས་འགུལ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བ་སོགས་ཀྱི་
དངོས་བདེན་གནས་ཚུལ་འབྱུང་བཞིན་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད།

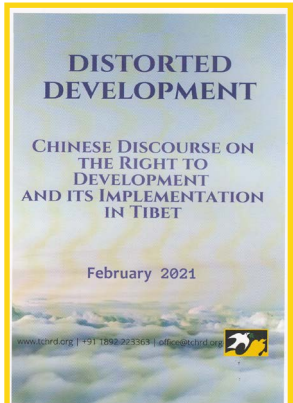
མ་ཟད་འདས་པའི་ལོ་གཅིག་གི་རིང་བོད་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་སྤྱིད་གཞུང་དང་ལྷ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རིགས་ཆར་གཅོད་གཏོང་བར་དམིགས་ནས་བོད་མི་
ཉ་ཅང་མང་པོ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤང་སྟེབ་མི་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་བཀག་ཉར་ཐོག་རྒྱུད་རྟེན་མནར་གཅོད་ཆེད་མེད་བཏང་སྟེ་ཤི་རྩས་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
ཆབས་ཆེན་ལྟར་ཡོད་ཅིང་བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་གྱི་སྤྱོད་རྩལ་ཐེར་འདོན་བྱས་པར་བརྟེན་ཆོས་པ་པོ་དང་སྤྱོད་
གསོ་བ། དགོ་རྒྱུ་སོགས་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཉ་ཅང་མང་པོ་བཅོན་དུ་བརྟུག་སྟེ་གཞུགས་འགུལ་མི་ཐུབ་པ་བཟོ་བཞིན་པ་དང་། བོད་མི་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་དུ་
རྒྱ་དང་ཁ་པར་སོགས་སུ་སྤར་ལས་ལྟར་པའི་དམ་དྲག་ཆེད་མེད་བྱས་ཏེ་བོད་ནང་གི་རྩ་དྲག་གནས་ཚུལ་ཕྱི་སྤྱོད་སུ་མ་གྱར་བའི་ཐབས་ཤེས་གཏོང་
བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བདེན་གནས་ཚུལ་བྱུང་བ་མ་ཟད་ཆེད་བཀག་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྤྱོད་གཞི་སྤེལ་ཡིག་དུ་མ་གསར་དུ་བཟོས་ཏེ་བོད་ཀྱི་
དུག་ལྟོ་སྤེལ་གཉེར་དང་དང་ལྟན་དམངས་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་རང་དབང་ལ་རྟོག་རྩལ་ཆབས་ཆེན་གཏོང་བཞིན་པ་རྒྱུད་བྱང་
ཡོད།

ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དུ་ “ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འདི་འདྲེ་ལུགས་” ཞི་ཀློག་གི་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲེལ་གཏོར་བྱེད་ཀྱི་དགྲ་པོ་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཆར་ཀློག་གི་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་ “ཀྱང་གོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་” སྤྱིད་རྒྱལ་ཞེས་པ་ནི་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཆེན་པོ་འདི་འདྲེ་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་པ་གཞན་ཞིག་རེད། “ཀྱང་གོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་” མིང་ཐོག་ནས་ཀློག་གི་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་པ་འདི་འདྲེ་ལུགས་ཆེན་པོ་འདི་འདྲེ་ལུགས་ཀྱི་ཆུ་པ་གཞན་ཞིག་རེད། “ཀྱང་གོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་བའི་” ཞེས་པ་དར་སྤེལ་གཏོར་དགོས་ཚུལ་བཤད་དེ་བོད་ཀྱི་ཆེས་དང་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་སོགས་ནི་རིན་ཐང་གི་ཆ་ནས་རིམ་པ་དམའ་བར་བསྐྱོར་ནས་དེ་དག་རིམ་བཞིན་ཆ་མེད་གཏོར་ཐབས་ཀྱི་སྤྱིད་རྒྱལ་རབ་དང་རིམ་པ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་འདུག།

དགྲ་པ། རྟེན་གནས་ཁང་གི་ལོ་འཁོར་ལས་བརྒྱམས།

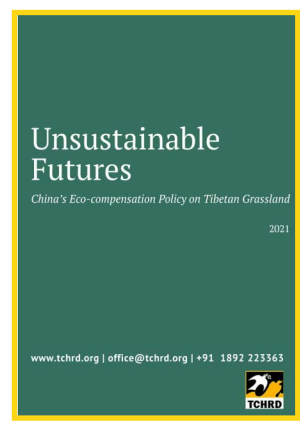
འདི་ནི་བོད་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་དང་མང་གཙོ་འཕེལ་ཁྲིམས་རྟེན་གནས་ཁང་གིས་བྲི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོར་བསྐྱབས་པའི་ལས་བརྒྱམས་སྤྱིད་བསྐྱབས་ཤིག་ཡིན། ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་འཛམ་གླིང་ཁྱེད་ལོ་ལྟོག་དབྱིབས་རིམས་ནད་ཀྱིས་དཀྱའ་ཁག་དང་འགོག་གྱིན་སྐྱེ་མང་ཞིག་བསྐྱབས་པའི་ལས་བརྒྱམས་པར་འདི་ག་རྟེན་གནས་ཁང་གིས་ལས་དོན་ལ་འཕུས་ཤོར་མེད་པར་ལོ་གཅིག་གི་ལོ་པོར་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་གི་གནས་བབ་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་གནད་དོན་ཡིག་ཆ་གསུམ་བཞག་ཡོད། བཅོན་བྱུང་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིད་དུ་འདྲེ་ཤེས་ཡོན་ལས་གཞི་དང་གོ་རྟོགས་སྤེལ་ཐབས་ཀྱི་ལས་གཞི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྤེལ་ཐབས་ལ་བྱུང་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་བོད་ནང་གི་རྩ་དྲག་གནས་བབ་ཐད་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་སོགས་སུ་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་རྟེན་གནས་གཞུང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་རྟོག་རྩལ་གཏོར་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཐེར་འདོན་དང་ཡོ་བསྐྱར་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བྱ་སྤེལ་ལ་འབད་འབྱུངས་མི་དམན་པ་བྱས་ཡོད།

དགྲ་པ།-༡ ཉམས་ཞིབ་དང་སྒྲན་ཐོ་འདོན་སྤེལ།

གཡོ་འཁྱོག་ཅན་གྱི་འཕེལ་ཁྲིམས། འཕེལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚོམ་ཐང་ཐེར་བའི་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་དེའི་ལག་ལེན།

ཆེད་དོན་སྒྲན་ཐོ་འདོན་གྱི་བྲི་ལོ་ ༢༠༢༡ ལོའི་ཟླ་ ༢ པའི་ནང་བཏོན་པ་ཡིན། འདིས་བོད་ནང་དུ་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་གཞི་དག་དཔེ་དུ་བགྲངས་ནས་ཀློག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་འཕེལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་བའི་སྤྱིད་ཆ་དང་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་འཛམ་གླིང་ཁྱེད་ལོ་ལྟོག་དབྱིབས་རིམས་ནད་ཀྱི་ལོ་པོར་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་གི་ཐོབ་ཐང་ལ་འདོན་བྱས་ཡོད། མ་ཟད་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་དཔེ་འབྱུར་དང་ཆེད་དོན་གྱི་ཤུགས་སྤྱོད་ལོ་ལྟོག་ཅན་གྱི་འཕེལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཞི་དེ་ཉིད་འཛམ་གླིང་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལས་གཞི་དག་གི་ནང་དུ་དར་བྱུང་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཚུལ་བསྐྱབས་ཡོད། ད་དུང་སྒྲན་ཐོ་འདོན་བོད་མི་ཚོས་རིམ་འཛམ་གླིང་པའི་འཕེལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉིད་ལ་སྤྱོད་ཆུང་དང་བྱུང་གསལ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་བཞག་ཡོད།¹⁰³

ཕྱན་གནས་མི་ཐུབ་པའི་མ་འོངས་ལ། ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་བོད་ལ་འཛིན་པའི་ཁྲོམ་ཕྱག་གྲུག་གསལ་གྱི་སྤྱིད་རྒྱལ།

ཆེད་དོན་སྒྲན་ཐོ་འདོན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིད་གནས་གཤེས་འགྲུར་ལྷག་གི་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ ༢༦ (COP26) པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ཚོགས་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ཅན་དུ་འདོན་སྤེལ་ཞུས་ཡོད། སྒྲན་ཐོ་འདིས་འཛམ་གླིང་གི་དུག་རྒྱུད་མང་ཤོས་འདོན་མཁན་གྱི་ཀློག་ལུང་ཀློག་གིས་དུག་རྒྱུད་གི་ཉེན་ཆོབས་ཆུང་དུ་གཏོར་བར་དམིགས་ནས་བོད་མཐོ་སྒང་གི་སྤྱོད་ཐང་ལ་ཐོག་པ་ནས་འཕྲོག་པ་ནས་སྤྱོད་ཐང་ལ་བསྐྱར་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྤེལ་ཁྱུན་གྱི་འཛོལ་བར་གནད་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་གཏོར་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ཀློག་གི་ཆ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱིད་ཁྲིམས་སྤེལ་ལྟར་བོད་མི་ཚོར་ཁོར་ཡུག་གི་གྲན་གསལ་ཚུལ་བཞིན་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཟད་ཁོར་ཡུག་ཞབས་ཞུའི་རིན་འབབ་¹⁰⁴ གི་དོན་ཡང་འགྲེལ་ཡིག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་ཁྱེད་སྤེལ་ཞུས་ཡོད། མ་ཟད་ཀློག་གི་ཁོར་ཡུག་གྲན་གསལ་གྱི་སྤྱིད་རྒྱལ་དེས་བོད་མི་ཚོའི་འགྲོ་བ་མིའི་སྐོབ་ཐང་དང་ཡུན་གནས་དར་ཁྲིམས་ལ་གནོད་སྐྱོན་གཞི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པའདྲེ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད།

ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཟབ་སྦྱོང་།

ཕྱི་ཟླ་ ༡ ནམ་ཕྱི་ཟླ་ ༩ པར་རང་ལོ་ ༤ ནམ་ ༢༠¹⁰⁷ པར་གྱི་བོད་མི་གྲངས་ ༡༥ ཅམ་ལ་ “ཕོ་མོ་དབྱེ་འབྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་སྦྱོང་” གྱི་སྐོར་ལ་ ཟབ་སྦྱོང་ཐེངས་འགའ་སྤེལ་ཡོད། ཟབ་སྦྱོང་དེའི་ནང་རྩ་སའི་ཉེ་འགམ་དུ་ ཆགས་པའི་བོད་མིའི་མཉམ་ལམ་སློབ་སྦྱོར་ཁང་དང་། བོད་གྱི་རྒྱུ་གར་ཆོགས་ པ། རྩོམ་སྒྲིག་ལྟེ་འཁོའི་སློབ་གྲྭ། ས་རྒྱ་མཐོ་སློབ། བོད་ཁྱིམ་ཉེན་སློབ་བཅས་ཀྱི་ སློབ་སྤྲུལ་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཞིང་ཟབ་སྦྱོང་དེ་ཉིད་འཛུལ་ཞུགས་པས་ཆ་གས་ གཙོ་ལེན་གྱི་ལམ་ནས་སྤེལ་རྒྱུ་ཕོ་མོ་དབྱེ་འབྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་སྦྱོང་ རིས་འཛིན་ཡོང་ཐབས་གཙོ་བོར་དམིགས་ཏེ་ཕོ་མོའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཆགས་སྤྱོད། ཆོག་མཆན། ལུས་སྦྱོབས། མཉམ་མ་བཞག་པའི་སྤྱུགས་ལྷུང་། ཕོ་ མོ་དབྱེ་འབྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱབ་སྦྱོང་། དྲང་བཞག་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་འགྲོག་སྲུང་ རོགས་རམ་སྟགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གོ་རྟོགས་སྤེལ་ཡོད།

བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་གསར་འགྱུར་པའི་རྩས་སྒྲིབས་གོང་སྤེལ་གྱི་ལས་གཞི།

ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ ༢༢ ནམ་ ༢༩ པར་བོད་གྱི་གསར་འགྱུར་མཐུན་ཆོགས་དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་སྐད་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་ལམ་ནས་གསར་འགྱུར་གྱི་ལས་ གནང་བཞིན་པའི་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་གསར་འགྱུར་པ་གྲངས་ ༣༠ མཉམ་ ཞུགས་ཡོད་པའི་ཟབ་སྦྱོང་ཞིག་གོ་སྒྲིག་ཞུས། ཟབ་སྦྱོང་དེར་ས་ཡུལ་གསར་ཁང་ དང་བོད་གྱི་དུས་བབ། རྩོམ་སྒྲིག་འཕྲིན་ཁང་། ཨ་རི་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་། ཨ་ ག་ཡའི་རང་དབང་རྒྱུང་འཕྲིན་ཁང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གཞུང་འབྲེལ་ གསར་ཁང་། བོད་གྱི་བང་ཆེན། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་གྱི་ཆ་འཕྲིན་བཅས་མཉམ་ཞུགས་ གནང་སོང་། ཟབ་སྦྱོང་དེའི་ཁར་ ‘གསར་འགྱུར་རིག་པའི་མང་གཞི་’ དང་ ‘སྤྱུགས་ལྷུང་དུས་རབས་ཀྱི་གསར་འགྱུར་ལས་རིགས།’ ‘ཞིབ་དཔྱད་

གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་ཀྱི་ཆ་དོན།’ ‘བདེན་གཏམ་སྒྲིག་བྱ་དམ་དྲག་མང་གཙོ།’ ‘མི་མང་། སྤྱབས་ལུགས། སྤྱི་པའི་ཁེ་ཕན།’ སྟགས་ཀྱི་ བརྒྱུད་གཞིའི་ཐོག་ཟབ་བྲིད་བྱས་ཡོད། མ་ཟད་འཛུལ་ཞུགས་པ་རྣམ་པས་བཅའ་བྱུང་བོད་མིའི་གསར་འགྱུར་པ་རྣམ་པར་འཕམ་བཞིན་པའི་གནད་ དོན་དམིགས་བསལ་བ་སྟགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བཤོ་སྤྱོད་བྱས་སོང་། ཟབ་སྦྱོང་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ཨ་མི་ར་ཡ་སན་ཡལ་ལགས་ Mr. Amitava Sanyal དང་གསར་འགྱུར་པ་དང་ཆོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་ལྷམ་ཤོ་མ་ཅོ་ལྷ་ལི་ Ms Shoma Chaudhury གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་སྦྱོང་གནང་ཡོད་པ་རེད།

དགྲ་པ།- ༡ རྒྱ་གར་གྱི་ལས་འགུལ།

༡ བཅའ་ཆེན་ཆུང་སྤྱི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་གྲོལ་གཏོར་དགོས་པའི་བྲལ་མཉམ་ལས་འགུལ།

༡ བཅའ་ཆེན་ཆུང་སྤྱི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་དགོ་འདུན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་མཆོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་ གིས་འདུ་བཟུང་བྱས་ཏེ་བཅའ་དབང་འོག་གར་སོང་ཆ་མེད་དུ་ཡུར་བའི་གནས་ བབ་འོག་ལྷག་ནས་བཟང་བྱ་ ༢༤ འཁོར་བའི་ཉིན་མོར་རྒྱ་ནག་དང་བོད་ཀྱི་ འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཉམས་ཞིབ་པ་དང་གསར་འགྱུར་པ་གྲགས་ཅན་ལག་ཅིག་ གདན་ཞུས་ཐོག་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་༡ བཅའ་ཆེན་ཆུང་སྤྱི་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ཀྱི་ཉི་ མ་མཆོག་གི་གནས་བབ་གསལ་བཤད་དགོས་པ་མ་ཟད་གང་ཉིད་ལྷུར་དུ་སྤྱོད་ སྟེ་གཏོར་དགོས་པའི་འབོད་སྤྲུལ་ཞུས་ཡོད། ལས་རིམ་འདིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ གིས་༡ བཅའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་གྲོལ་མ་གཏང་བར་དུ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ དོན་གཉེར་བ་རྣམ་པས་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཆོམས་འདོག་རྒྱུ་མིན་པའི་བརྟེན་ལན་ གསལ་པོ་སྤྱད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།

མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་ལྷན་ཁང་ལ་ཞུ་གཞུག་ལས་འགུལ།

འདས་པའི་མི་ལོ་ཉེ་ཤུ་ལྷག་གི་རིང་འདི་ག་ཉེ་གནས་ཁང་གིས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་ཚུལ་བརྒྱུད་ལམ་འདྲ་མིན་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་ལྷན་ཁང་ལ་ཞུ་གཞུག་དང་སྟན་འཉེ་ལས་འགུལ་སྤེལ་དང་སྤེལ་ཐུས་ཡིན། འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་ལྷན་ཁང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་པ་ཁག་ལ་སྟན་འཉུག་འབྲེལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་ཚུལ་དང་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་སྟན་འཉུག་བཞེས་བཤེར་གྱི་ཚོགས་འདུ་སྐབས་ལ་མཉམ་ཞུགས་ཞུ་བ། དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་ལྷན་ཁང་གི་རང་དབང་ལྷན་པའི་ཆེད་ལས་སྡེ་ཚན་ལ་གནད་དོན་སྟན་གསལ་ཞུ་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཞུ་གཞུག་གི་ལས་འགུལ་རིམ་པ་སྤེལ་ཡོད། འདི་ལོར་ཡང་ཉེ་གནས་ཁང་གི་རོམ་ནས་བོད་ནང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་དང་འབྲེལ་བའི་ཇོ་བོ་གནད་དོན་དག་ཙམ་ལ་འབྲེལ་ཡོད་གྱི་ཚོགས་མཚན་ཞུས་ཏེ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཚོལ་བར་ལྷན་ཁང་གི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཁག་དང་དམིགས་བསལ་སྟན་སྟོན་པ་དག་ལ་ཞུ་གཞུག་དང་སྟན་འཉེ་འབྲེལ་ཞུས་ཡོད།

བྱུང་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་འགུལ།

ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ དང་ ༡༢ པའི་ནང་དུ་ཉེ་གནས་ཁང་གིས་ ‘རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པའི་བརྒྱ་དོན་གནད་འབྲེལ་’ ཞེས་རྒྱ་ནག་དམར་ཤོག་ཚོགས་པས་སྤྱད་ཆེ་བའི་དྲིལ་བསྐྱེད་ཀྱི་འཕྲོད་ཆོག་སྐོར་གྱི་བྱ་ཚོགས་གསར་པ་ཞིག་སྤྱད་འབྲེལ་བྱས་པ་དང་། ‘ཡུན་གནས་མི་ཐུབ་པའི་མ་འོངས་པ་’ ཞེས་པའི་ཆེད་དོན་སྟན་འཉུག་འདོན་སྤེལ་ཞུས་པ་དང་དུས་བསྟན་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་རྟི་ལིར་གསར་འགྲུལ་གསལ་བསྐྱེད་སྤེལ་ཡོད་ལ། ད་དུང་རྟི་ལིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་ཁོ་ན་ཏེ་དང་ཨ་རི། སུད་སི། ཉི་ཧོང་། སི་ཡུན་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཚབ་ཁང་དུ་བསྐྱོད་དེ་གཞུང་ཚབ་མི་སྡེ་མངའ་འཕྲད་ཞུས་པ་མ་ཟད་ ‘བརྒྱ་དོན་གནད་འབྲེལ་’ སྐོར་གྱི་གལ་ཆའི་རང་བཞིན་དང་རྒྱ་ནག་གིས་ཁོར་ཡུག་སྐྱབས་གསལ་རིན་འབབ་སྤྲོད་ཐུས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་སྤོམ་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བར་གཏོར་བརྒྱག་ཚབས་ཆེན་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐོར་གྱི་གནད་དོན་སྟན་གསལ་ཡོད། དེ་བཞིན་རྟི་ལིར་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཆེ་ལག་མེ་མེ་ཀ་ན་ད་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆ་འཕྲུགས་ཁང་ Vivekananda international Foundation དང་། ཏག་ཤི་ལྷ་ཉམས་ཞིབ་ཉེ་གནས་ཁང་། Takshashila Institute ལྷ་ཁྱོ་ཏུར་པུ་རི་ཀར་བདེ་སྤྱང་ཉམས་ཞིབ་ཁང་། Manohar Parriker Institue for Defence Studies and Analyses ཟླེ་མེ་རྟོ་སི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཆ་འཕྲུགས་ Gateway House Foundation for Non-Violent Alternative ཅན་ནེ་རྒྱ་རིག་པའི་ཉེ་གནས་ཁང་ Chennai Centre for Chinese Studies བཅས་སྤྱད་དོན་སྤྱོད་པ་དང་དུ་ལམ་སོགས་བརྒྱུད་དེ་གནད་དོན་སྟན་གསལ་དང་ཤེས་བྱ་བརྗེ་ལེན་བྱས་ཡོད།

དབུག་གཞིའི་ཡིག་ཆ།

- ¹“China enforces compulsory Mandarin Chinese learning for preschool children in Tibet”, Tibetan Centre For Human Rights And Democracy, 17 September 2021, tchrd.org/china-enforces-compulsory-mandarin-chinese-learning-for-preschool-children-in-tibet/.
- ²“Local language committees uphold integrity and innovation, deepen reform and earnestly implement the spirit of the National Language Conference”, Ministry Of Education Of The People’s Republic of China, 22 October 2021, moe.gov.cn/jyb_sjzl/s3165/202110/t20211022_574399.htm.
- ³“Tibetans subjected to extrajudicial detention, random home inspections and seizure of cell phones under China’s social media purge in Dzachuka”, Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 29 October 2021, tchrd.org/tibetans-subjected-to-extrajudicial-detention-random-home-inspections-and-seizure-of-cell-phones-under-chinas-social-media-purge-in-dzachuka/.
- ⁴“Warm Project: National Common Language Training Base Unveiled in Qinghai”, China News, 27 September 2021, chinanews.com.cn/sh/2021/09-27/9575353.shtml.
- ⁵“New Scoring System on Entrance Exams Raises Bar For Tibetans Pursuing Native Language Studies”, Radio Free Asia, 21 July 2021, rfa.org/english/news/tibet/scoring-07212021203026.html.
- ⁶“In today’s China, Chinese is stepping on the head of Tibetan”, Human Rights Watch, 21 July 2021, hrw.org/zh-hans/news/2021/07/21/china-chinese-now-tops-tibetan.
- ⁷“Implementing Regulations on the Private Education Promotion Law of China”, China Justice Observer, 10 September 2021, ceobserver.com/a/implementing-regulations-on-the-private-education-promotion-law-of-china.
- ⁸“Relevant person in charge of the Ministry of Education answered reporters’ questions on the Notice on Regulating Public Schools Holding or Participating in Holding Private Compulsory Education Schools”, Ministry of Education People’s Republic of China, 25 August 2021, gov.cn/zhengce/2021-08/25/content_5633202.htm.
- ⁹“Students have more sporting time from ‘Double Reduction’ policy”, Xinhua, 11 October 2021, chinadaily.com.cn/a/202110/11/WS6163a9e7a310cdd39bc6e159.html.
- ¹⁰Ibid.
- ¹¹Ibid.
- ¹²“28 children’s palaces established in Lithang, southwest China’s Sichuan”, China Tibet Online, 4 April 2018, m.eng.tibet.cn/life/health_education/152280871345.shtml.
- ¹³“New training camp for Party cadres in Tibet demonstrates tougher approach and challenges in ensuring loyalty”, International Campaign for Tibet, 14 February 2019, savetibet.org/new-training-camp-for-party-cadres-in-tibet-demonstrates-tougher-approach-and-challenges-in-ensuring-loyalty/.
- ¹⁴“Tibetan Private Language Schools Closed Down in Sichuan”, Radio Free Asia, 3 June 2021, rfa.org/english/news/tibet/schools-06032021165545.html.
- ¹⁵“China Closes Tibetan School in Qinghai, Leaving Many Students Adrift”, Radio Free Asia, 14 September 2021, rfa.org/english/news/tibet/school-09142021135447.html.
- ¹⁶“Rinchen Kyi has no symptoms of unsound mind but continues to be in detention”, Radio Free Asia, 25 January 2022, rfa.org/tibetan/sargyur/rinchen-kyi-whereabout-still-unknown-01252022071540.html.
- ¹⁷“Gyalten School: A true success story”, Tibet Foundation, 9 June 2018, tibet-foundation.org/success-stories/gyalten-school-a-true-success-story.
- ¹⁸“Shut-Down Threatened For Tibetan School in Sichuan”, Radio Free Asia, 25 August 2021, rfa.org/english/news/tibet/school-08252021191209.html.
- ¹⁹School Pro Tibet, Most Protibet, protibet.cz/en/projects-abroad/school-protibet/.
- ²⁰The Constitution of the People’s Republic of China, 4 December 1982, npc.gov.cn/englishnpc/constitution2019/201911/1f65146fb6104dd3a2793875d19b5b29.shtml.
- ²¹Cao Siqi, “Proposal For a Constitutional Review On Ethnic Education Regulations Submitted, No Harm To Freedom In Using Ethnic Languages”, Global Times, 23 December 2021, globaltimes.cn/page/202112/1243163.shtml.
- ²²“A Must-Know Person – Go Sherab Gyatso’s Tribute to Dr Li Wenliang”, High Peaks Pure Earth, 1 February 2022, highpeakspureearth.com/a-must-know-person-go-sherab-gyatsos-tribute-to-dr-li-wenliang/.
- ²³“Eminent Tibetan scholar Gō Sherab Gyatso sentenced to ten years in prison”, Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 13 December 2021, tchrd.org/eminant-tibetan-scholar-go-sherab-gyatso-sentenced-to-ten-years-in-prison/.
- ²⁴“A Way to Remember – Tributes to the Late Khawa Nyingchak”, High Peaks Pure Earth, 10 May 2022, highpeakspureearth.com/a-way-to-remember-tributes-to-the-late-khawa-nyingchak/.
- ²⁵“Further Details Emerge About Gendun Lhundup A Year After His Arrest”, Free Tibet, 26 January 2022, <https://freetibet.org/latest/details-emerge-about-gendun-lhundup/>.
- ²⁶“Tibetan writer Dhi Lhaden sentenced to four years in prison”, Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 21 October 2021, tchrd.org/tibetan-writer-dhi-lhaden-sentenced-to-four-years-in-prison/.
- ²⁷“Tibetan Writer Arrested in Qinghai, Whereabouts Unknown”, Radio Free Asia, 4 December 2020, rfa.org/english/news/tibet/writer-12042020164144.html.
- ²⁸“Further Details Emerge About Gendun Lhundup A Year After His Arrest”, Free Tibet, 26 January 2022, freetibet.org/latest/details-emerge-about-gendun-lhundup/.
- ²⁹“China must end cultural assimilation campaign and crackdown on Tibetan intellectuals and cultural leaders”, Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 27 December 2021, tchrd.org/china-must-end-cultural-assimilation-campaign-and-crackdown-on-tibetan-intellectuals-and-cultural-leaders/.
- ³⁰“Chinese government cracks down on intellectuals and cultural elite leaders in campaign to destroy Tibetan culture”, Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 27 December 2021, tchrd.org/china-must-end-cultural-assimilation-campaign-and-crackdown-on-tibetan-intellectuals-and-cultural-leaders/.

- ³¹ Ibid.
- ³² "Chinese Police Arrest Six Prominent Tibetans in Kardze", Radio Free Asia, 14 April 2021, rfa.org/english/news/tibet/arrest-04142021181927.html.
- ³³ "Tibetan writer and teacher Gangkye Drupa Kyab released before completion of prison term", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 20 September 2016, tchrd.org/tibetan-writer-and-teacher-gangkye-drupa-kyab-released-before-completion-of-prison-term/.
- ³⁴ Ibid.
- ³⁵ "China: Tibetan monk jailed for online messages: Rinchen Tsaltrim", Amnesty International, 25 June 2021, [amnesty.org/en/documents/asa17/4339/2021/en/](https://www.amnesty.org/en/documents/asa17/4339/2021/en/).
- ³⁶ "Tibetan writer Dhi Lhaden sentenced to four years in prison", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 21 October 2021, www.tchrd.org/tibetan-writer-dhi-lhaden-sentenced-to-four-years-in-prison/.
- ³⁷ "Chinese Police Arrest Six Prominent Tibetans in Kardze", Radio Free Asia, 14 April 2021, rfa.org/english/news/tibet/arrest-04142021181927.html.
- ³⁸ "China's Seventh Tibet Work Forum August 29-30, 2020", Centre for China Analysis & Strategy, 7 September 2020, ccasindia.org/chinas-7th-tibet-work.pdf.
- ³⁹ Huang, Weishan. "Chapter 3 The Sinicization of Buddhism and Its Competing Reinventions of Tradition". The Sinicization of Chinese Religions. Leiden, The Netherlands: Brill, 2021. doi.org/10.1163/9789004465183_005.
- ⁴⁰ Ibid.
- ⁴¹ Madsen, Richard. "Introduction". The Sinicization of Chinese Religions. Leiden, The Netherlands: Brill, 2021. https://doi.org/10.1163/9789004465183_002.
- ⁴² Religious Repression in Tibet: Special Report 2012. Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 17 January 2013, [tchrd.org/wp-content/uploads/2021/09/1930_1361275680_120759145-religious-repression-in-tibet-2012.pdf](https://www.tchrd.org/wp-content/uploads/2021/09/1930_1361275680_120759145-religious-repression-in-tibet-2012.pdf).
- ⁴³ "Seminar On The Construction Of National Common Language Courses For Buddhist Studies Was Held In The Buddhist College Of The Tibetan Language Department Of Qinghai Province", Buddhist College of Tibetan Language Department of Qinghai Province China Tibet Network, 15 October 2021, m.tibet.cn/cn/news/zcdt/202110/t20211015_7078232.html.
- ⁴⁴ "Xi Jinping's War on Tibetan Buddhism", The Wall Street Journal, 18 November 2021, [wsj.com/articles/xi-jinping-war-on-tibetan-buddhism-lanugage-china-monks-education-unity-sixth-plenum-11637269866](https://www.wsj.com/articles/xi-jinping-war-on-tibetan-buddhism-lanugage-china-monks-education-unity-sixth-plenum-11637269866).
- ⁴⁵ "Code of conduct forbids religiosity by Tibetan CCP members" International Campaign for Tibet, 14 July 2021, savetibet.org/code-of-conduct-forbids-religiosity-by-tibetan-ccp-members/.
- ⁴⁶ "China bans Tibetan Party members and cadres from engaging in religious activities in Golok", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 29 September 2021, tchrd.org/china-bans-tibetan-party-members-and-cadres-from-engaging-in-religious-activities-in-golok/.
- ⁴⁷ Measures for the Administration of Religious Personnel, National Religious Affairs Administration, 9 February 2021, sara.gov.cn/bmgz/351322.jhtml.
- ⁴⁸ "Overseas organizations, individuals not allowed to operate online religious info services within the Chinese territory: regulations", Global Times, 21 December 2021, [globaltimes.cn/page/202112/1242971.shtml](https://www.globaltimes.cn/page/202112/1242971.shtml).
- ⁴⁹ "Preparing for the New Internet Religious Information Measures", ChinaSource, 8 February 2022, chinastandard.org/resource-library/chinese-church-voices/preparing-for-the-new-internet-religious-information-measures/.
- ⁵⁰ "Measures for the Administration of Internet Religious Information Services", China Law Translate, 20 December 2021, chinalawtranslate.com/internet-religious-information/.
- ⁵¹ Ibid.
- ⁵² "China in New Push Against Dalai Lama Photos in Kardze", Radio Free Asia, 9 April 2021, rfa.org/english/news/tibet/photos-04092021131635.html.
- ⁵³ Ibid.
- ⁵⁴ "60 Tibetans detained for keeping Dalai Lama photo after a sweeping crackdown in Dzachuka", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 27 August 2021, tchrd.org/60-tibetans-detained-for-keeping-dalai-lama-photo-after-a-sweeping-crackdown-in-dzachuka/.
- ⁵⁵ "China detains 113 Tibetans in a week in expanding crackdown in Dzachuka", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 1 September 2021, tchrd.org/china-detains-113-tibetans-in-a-week-in-expanding-crackdown-in-dzachuka/.
- ⁵⁶ "Two Tibetans Arrested For Celebrating Dalai Lama's Birthday", Radio Free Asia, 13 July 2021, rfa.org/english/news/tibet/birth-day-07132021190008.html.
- ⁵⁷ "No Religion in Tibetan Schools, China Tells Parents", Radio Free Asia, 10 May 2021, rfa.org/english/news/tibet/schools-05102021144812.html.
- ⁵⁸ "The Chinese government destroys another Buddha statue in Tibet, and many Tibetans are arrested", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 12 January 2022, cn.tchrd.org/%e4%b8%ad%e5%9b%bd%e6%94%bf%e5%ba%9c%e5%9c%a8%e8%a5%bf%e8%97%8f%e5%8f%88%e6%af%81%e4%b8%80%e4%bd%9b%e5%83%8f%ef%bc%8c%e5%a4%9a%e5%90%8d%e8%97%8f%e4%ba%ba%e8%a2%ab%e6%8d%95/.
- ⁵⁹ "China heightens restrictions after demolishing giant Buddha statue and Buddhist school", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 30 December 2021, tchrd.org/china-heightens-restrictions-after-demolishing-giant-buddha-statue-and-buddhist-school/.
- ⁶⁰ "Tibetan Monastery ordered to be closed", Tibet Times, 3 August 2021, tibettimes.net/2021/08/03/214243/.
- ⁶¹ Gansu authorities seal the Tibetan Sakya monastery to "force monks to return to secular life", Bright Times, 21 August 2021, mingdemedia.org/aiguoaiaijaoaimindecangchuansajipaidaochangbeifeng-gansudangjubisenghaisu/.
- ⁶² Ibid.
- ⁶³ "Award-winning photographer among other Tibetan monks detained from Kirti Monastery in Ngaba", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 25 October 2021, tchrd.org/lobsang-choephel-and-other-kirti-monks-detained/.
- ⁶⁴ "Tibetan monastic disciplinarian goes missing after arbitrary detention in Ngaba", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 5 August 2021, tchrd.org/tibetan-monastic-disciplinarian-goes-missing-after-arbitrary-detention-in-ngaba/.
- ⁶⁵ "Tibetan Monk Held in Sichuan's Ngaba County on Unknown Charges", Radio Free Asia, 5 August 2021, rfa.org/english/news/tibet/.

monk-08052021144926.html.

⁶⁶ "Tibetans subjected to extrajudicial detention, random home inspections and seizure of cell phones under China's social media purge in Dzachuka", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 29 October 2021, tchrd.org/tibetans-subjected-to-extrajudicial-detention-random-home-inspections-and-seizure-of-cell-phones-under-chinas-social-media-purge-in-dzachuka/.

⁶⁷ "60 Tibetans detained for keeping Dalai Lama photo after a sweeping crackdown in Dzachuka", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 27 August 2021, tchrd.org/60-tibetans-detained-for-keeping-dalai-lama-photo-after-a-sweeping-crackdown-in-dzachuka/.

⁶⁸ "China detains 113 Tibetans in a week in expanding crackdown in Dzachuka", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 1 September 2021, tchrd.org/china-detains-113-tibetans-in-a-week-in-expanding-crackdown-in-dzachuka/.

⁶⁹ "Young Tibetan monk dies from beatings in Chinese custody, six others sentenced in Dza Wonpo, Tibet", Tibet.net, 23 January 2021, tibet.net/young-tibetan-monk-dies-from-beatings-in-chinese-custody-six-others-sentenced-in-dza-wonpo-tibet/.

⁷⁰ "China subjects Tibetan detainees to 're-education' and tightens restrictions on social media after destroying Buddha statues in Drango", 23 February 2022, tchrd.org/china-subjects-tibetan-detainees-to-re-education-and-tightens-restrictions-on-social-media-after-destroying-buddha-statues-in-drango/.

⁷¹ "Three tibetans arrested in Kyegudo", Tibettimes.net, 9 August 2021, tibettimes.net/2021/08/09/214355/.

⁷² "China marks 70th anniversary of founding of Yushu Tibetan Autonomous Prefecture", Global Times, 5 August 2021, globaltimes.cn/page/202108/1230628.shtml.

⁷³ "China launches campaign to crack down on 'illegal' online activities and 'fake' news", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 12 August 2021, tchrd.org/china-launches-campaign-to-crack-down-on-illegal-online-activities-and-fake-news/.

⁷⁴ "Two Tibetan Students Detained for Opposing Chinese-Only Instruction in School", Radio Free Asia, 27 August 2021, rfa.org/english/news/tibet/students-08272021182339.html.

⁷⁵ "Arbitrary Detentions in Xiling", Tibet Times, 24 January 2022, tibettimes.net/2022/01/24/217499/?fbclid=IwAR2dS94-IPSWQrEBhFXe-6UEkxLErL-Faa2XzDpC5daPHdUM4uZkqZL9_44.

⁷⁶ "Three Tibetan Teens Arrested, One Put in Hospital, Over Failure to Register Chat Group", Radio Free Asia, 3 March 2021, rfa.org/english/news/tibet/teens-03032021205631.html.

⁷⁷ "Two arrested over 86th birthday celebration of Dalai Lama in Kardze", [Phayul](http://Phayul.com), 15 July 2021, phayul.com/2021/07/15/45890/.

⁷⁸ "The so-called 'illegal team flag and team emblem' was publicly displayed at a football match, and two Tibetan students in Qinghai and Hainan were punished by the authorities", Rights Protection Network, 23 February 2021, wqw2010.blogspot.com/2021/02/blog-post_52.html.

⁷⁹ "Tashijia, a herdsman in Guoluo, Qinghai, was retrospectively sentenced to 1 year in prison for posting on WeChat 5 years ago", Rights Protection Network, 18 March 2021, wqw2010.blogspot.com/2021/03/51.html?m=1&fbclid=IwAR0onbQ4hUtUxov5PapjiL1EHglHg29A-W1aVGw7JrBtaQ9Z_QRGIM9FcIGw.

⁸⁰ Official Website of the Central Tibetan Administration, Tibet.net.

⁸¹ "China imprisons Tibetan nomad for 'illegal contents' he had shared online five years ago", Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 22 March 2021, tchrd.org/china-imprisons-tibetan-nomad-for-illegal-contents-he-had-shared-online-five-years-ago/.

⁸² "China: Tibetan Monk Dies from Beating in Custody", Human Rights Watch, 21 January 2021, hrw.org/news/2021/01/21/china-tibetan-monk-dies-beating-custody.

⁸³ "Chinese Authorities Still Holding Five Tibetan Monks Arrested in November", Radio Free Asia, 6 January 2020, rfa.org/english/news/tibet/tibet-monks-still-detained-since-november-01062020170841.html.

⁸⁴ "China: Tibetan Monk Dies from Beating in Custody", Human Rights Watch, 21 January 2021, hrw.org/news/2021/01/21/china-tibetan-monk-dies-beating-custody.

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ "China: Tibetan Tour Guide Dies from Prison Injuries", Human Rights Watch, 16 February 2021, hrw.org/news/2021/02/16/china-tibetan-tour-guide-dies-prison-injuries.

⁸⁷ Ibid.

⁸⁸ "China subjects Tibetan detainees to 're-education' and tightens restrictions on social media after destroying Buddha statues in Drango", Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 23 February 2022, tchrd.org/china-subjects-tibetan-detainees-to-re-education-and-tightens-restrictions-on-social-media-after-destroying-buddha-statues-in-drango/.

⁸⁹ "Twelve known Tibetans missing after Drango crackdown", Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 26 March 2012, tchrd.org/updated-twelve-known-tibetans-missing-after-drango-crackdown/.

⁹⁰ "Second Buddha statue torn down and dozen Tibetans detained in Drango", Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 12 January 2022, tchrd.org/second-buddha-statue-torn-down-and-dozen-tibetans-detained-in-drango/.

⁹¹ "Tibetan monk's account reveals rampant use of torture and sexual abuse in China's 'political re-education' centres", Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 28 May 2018, tchrd.org/tibetan-monks-account-reveals-rampant-use-of-torture-and-sexual-abuse-in-chinas-political-re-education-centres/.

⁹² "Three Tibetan Teens Arrested, One Put in Hospital, Over Failure to Register Chat Group", Radio Free Asia, 3 March 2021, rfa.org/english/news/tibet/teens-03032021205631.html.

⁹³ "College Student Sangye Tso in critical condition after release", Tibet Times, 18 December 2021, tibettimes.net/2021/12/18/216903/.

⁹⁴ "China abolishes reeducation through labor", China Economic Net, 28 December 2013, en.ce.cn/National/govt/201312/28/t20131228_2012734.shtml.

⁹⁵ "Extrajudicial detention still a major issue despite RTL abolition", Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 29 December 2013, tchrd.org/extrajudicial-detention-still-a-major-issue-despite-rtl-abolition/.

⁹⁶ "China: Release Tibetan businessman unjustly imprisoned for life and reverse discriminatory verdict", Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 16 March 2020, tchrd.org/china-release-tibetan-businessman-unjustly-imprisoned-for-life-and-reverse-discriminatory-verdict/.

⁹⁷ "Dissenting Voices (2010): Targeting the Intellectuals Writers and Cultural Figures", Tibetan Centre For Human Rights and Democracy, 13 August 2010, tchrd.org/dissenting-voices-2010-targeting-the-intellectuals-writers-and-cultural-figures/.

⁹⁸ "Testimony reveals pre-trial torture of Tibetan businessman-philanthropist", International Campaign For Tibet, 16 August 2021, saveti-

[bet.org/testimony-reveals-pre-trial-torture-of-tibetan-businessman-philanthropist/](https://www.bet.org/testimony-reveals-pre-trial-torture-of-tibetan-businessman-philanthropist/).

⁹⁹ “China: UN experts gravely concerned by enforced disappearance of three human rights defenders”, 23 March 2020, United Nations Human Rights Office of the High Commissioner, [ohchr.org/en/press-releases/2020/03/china-un-experts-gravely-concerned-enforced-disappearance-three-human-rights](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2020/03/china-un-experts-gravely-concerned-enforced-disappearance-three-human-rights).

¹⁰⁰ “Tibetan monk given 5-year prison term for sharing teachings by Dalai Lama”, Radio Free Asia, 13 December 2021, [rfa.org/english/news/tibet/prison-12132021163528.html](https://www.rfa.org/english/news/tibet/prison-12132021163528.html).

¹⁰¹ Ibid.

¹⁰² “Tibetan writer Gangkye Drupa Kyab detained”, Tibet Times, 14 April 2021, [tibettimes.net/2021/04/14/212039/](https://www.tibettimes.net/2021/04/14/212039/).

¹⁰³ “Distorted Development: Chinese Discourse on the Right to Development and its Implementation in Tibet”, Tibetan Centre For Human Rights And Democracy, 24 February 2021, tchrd.org/distorted-development-new-report-critiques-chinese-model-of-development-in-tibet/.

¹⁰⁴ “Unsustainable Futures: China’s Eco-compensation Policy in Tibet”, Tibetan Centre For Human Rights And Democracy, 11 October 2021, tchrd.org/new-report-warns-of-unsustainable-future-for-traditional-land-managers-under-chinas-eco-compensation-policy/.

¹⁰⁵ “Newly updated Tibetan political prisoners’ database released on Human Rights Day 2021”, Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 10 ¹⁰⁶ “Tibetan college students participate in TCHRD’s online workshop on human rights”, Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 16 April 2021, tchrd.org/tibetan-college-students-participate-in-tchrd-s-online-workshop-on-human-rights/.

¹⁰⁷ “TCHRD Conducts Series of Trainings on Gender-Based Violence”, Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, 30 April 2021, tchrd.org/tchrd-conducts-series-of-trainings-on-gender-based-violence-to-build-capacity-for-change-among-tibetan-youth/.

ཕྱི་ཆོག་ལ་དྲ་རྒྱ་དོ་ཁྱར་གཞི་ངས།

facebook

Tibetan Centre for Human Rights and Democracy
Gangchen Kyishong
Dharamshala
HP 176215
India

